

Največji slovenski tednik v Združenih državah
Izhaja vsako sredo.

NASLOV
uredništva in upravnika:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

GLASILO K.S.K. JEDNOTE

DELO OFFICIAL ORGAN IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.
Issued every Wednesday

OFFICE:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

No. 12. Štev. 12.

Chicago, Ill., 27. marca (March) 1918.

Leto IV. Volume IV.

Praznovanje Velike noči.

Velika noč je največji praznik v cerkvenem letu. Sv. Gregor nazivski zatrjuje, da je Velika noč kraljica vseh dni, praznik vseh praznikov, ki prekaša dneve Gospodove v veličanstvu kakor prekaša solnce zvezde. Sv. Epifanij piše: "Velika noč je praznik za ves svet, krona in vrhunec vseh praznikov."

V prvih letih krščanstva so obhajali Veliko noč povsem drugače kot danes; vsled tega je nastal v II. stoletju spor glede časa praznovanja Velike noči. Cerkve na Jutrovem so zahtevale, da naj se praznuje Veliko noč vedno 14. dan prvega judovskega meseca, ker so tedaj tudi Hebrejci obhajali svoj takozvani "pascha" praznik. Šele na zboru v Niceji l. 325 se je doseglo glede tega sporazum. Na tem zboru se je določilo, da naj se obhaja Veliko noč po celem krščanskem svetu in za vedne čase na prvo nedeljo po polni luni, ko nastopi že spomlad; torej najbolj zgodaj dne 22. marca ali najkasneje dne 25. aprila.

Od začetka tekočega stoletja se je praznovalo 22. marca samo enkrat, in sicer leta 1818. Oni, ki so dovčakali to zgodnjo Veliko noč so že zdavno vsi pomrli; tako zgodnje Velike noči tudi mi ne bomo nikdar doživeli in tudi ne naši potomci, ker je ne bo več niti v tem, niti v prihodnjem stoletju.

Leta 1886 smo praznovali Veliko noč najkasneje, kar je mogoče, 25. aprila; zadnja tako pozna Velika noč je bila l. 1666 in bo zopet l. 1943 ali tedaj, ko že marsikoga izmed nas ne bo več med živimi.

Velika Noč je v zgodovini krščanstva najstarejši in tudi najbolj pomembni praznik, kajti po nji se ravna vsi drugi premakljivi prazniki cerkvenega leta. Binkošti, Vnebohod itd.

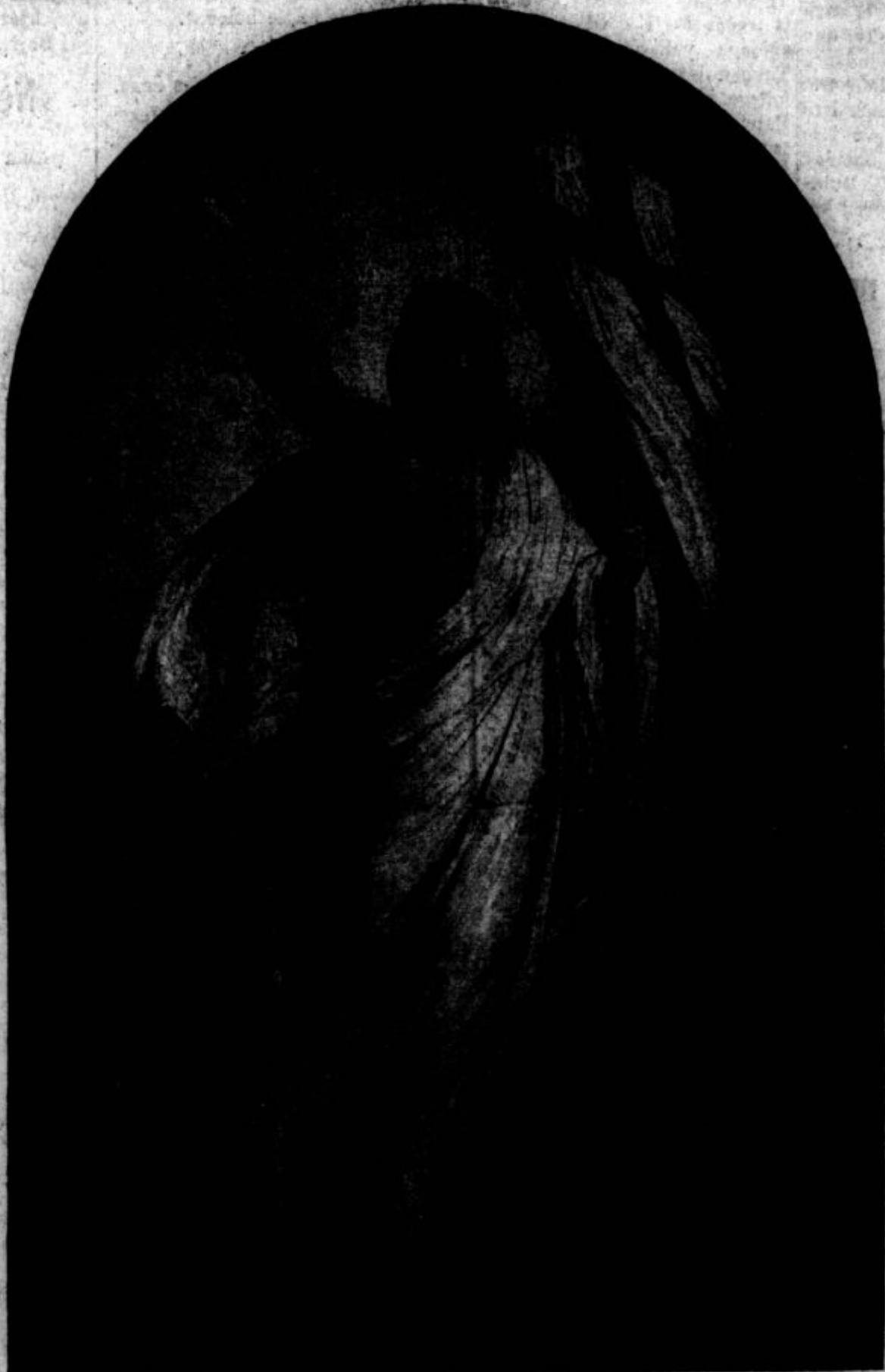
V starih časih so Veliko noč obhajali ves teden; tedaj je bilo prepovedano vsako hlapčevsko, ali kako drugo hrupno delo in je bil določen ta čas samo molitvi ter obiskovanju cerkva. V 8. stoletju so celotredensko velikonočno praznovanje na Nemškem skrajšali že samo na 3 dni; l. 1772 je pa papež Klement XIV. odstavil tudi praznovanje velikonočnega torka. Kakor znano v Ameriki dandanes ne praznujemo niti velikonočnega ponedeljka.

Že od nekdaj je navada delitev piruhov (jajc) za Veliko noč. Nekateri pripisujejo ta običaj že običajem prav starih časov, ko se je smatralo podarjeno jajce za primerno darilce ob času, ko narava zopet vstaja in se oživila iz zimskega spanja. Pri kristjanih je pa piruh v obliki jajca simbol vstajenja. Že prvi kristjani, živeli v Palestini so imeli navado rdeče barvati velikonočne piruhe (jajca), kar znači prelito kri našega Izveličarja na gori Kalvariji. Perzijanci so barvali jajca in delili prvi dan meseca marca v solnčnem letu. Egipčani, Gauli in Rimljani so tudi delili jajca in uživali ob gotovih praznikih. Na Škotskem je še dandanes običaj, da kmetje na velikonočni teden iščejo po grmovjih in v šotorju ptičja jajca; kdor najde kako, pomenja to zanj srečo. Dandanes pa barvamo velikonočne piruhe že na različne načine.

Najlepši prizor velikonočnega praznovanja se vidi vsako leto na ta dan v Washingtonu, D. C. pred Belo hišo. Tik pred stanovanjem predsednika se zbere na Veliko noč dopoldne cela kopica otrok,

VSTAL JE ...

ALELUJA!

"GROBA SO OKOVI STRTI..."

"Potok urni,"
šepne cvetka vodi čisti,
"veš znabiti,
čemu je vse tak' turobno
in da solnee
sije danes tak' žalobno? ...
Iz zvonika
več ne slišim nič zvoniti;
daj, povedi,
kaj to more neki biti?" —

Jel šumljati
je poteček cvetki nežni;
"Na Golgoti
vmira božji Sin na križi;
a krvniki

hladnokrvno si delijo
oblačilo
in vadljajo za njegovo
sveto haljo.
Ljud pa še ga zasmehuje ...
a pod križem
Mati Njegova žaluje. —
Zato vidiš,
je v naravi vse turobno,
zato sije
solnee danes tak žalobno." ...

Voda urno
je brzela v daljavo
in evetlica
je nagnila tožno glavo. — — —

Čuj od daleč
so pripluli zvonki glasi
in evetlici
peli pesem, miloglasni:
— "Gospod je vstal!
Zlomil pečat na grobišču
in prikazal
svojem bil se ves je v blišči."

... že odpluli
z vetrom naglo so glasovi ...
po naravi
pa vesela pesem ori!
— Aleluja,
Božji Sin je vstal od smrti,
aleluja,
groba so okovi strti. ...
Starogorski.

Kristus pred sodiščem.

Po "Our Sunday Visitor."

Letošnji Veliki petek se bomo zopet v duhu spominjali na krvavo tragedijo, ki se je vršila pred 19 stoletji na Kalvariji v Jeruzalemu; spominjali se bomo prvega Velikega petka v zgodovini krščanstva, ko je bil naš Izveličar Jezus Kristus po nedolžnem tiran pred sodnijo, obsojen na križ, na katerem je tudi isti dan umrl. Gotovo bo zanimivo, ako ta dan ob

kratkem razmotrivo poglaviti ne točke te sodnijske obravnave in te smrtne obsodbe, ki bo ostala na veke zapisana v svetovni zgodovini.

Ko je izdal Judež Iskarjot Kristusa, so ga judje tirali pred sodnijo, tedaj nazvano "Sanhedrin." Ta sodnija je tvorila vrhovni svet judovskega ljudstva in je imela oblast delati postave in izvrševati administracijske posle. Beseda "Sanhedrin" izvira iz starogrščine; po našem pomenja "skupaj sedeti." Sprva je tvoril "Sanhedrin" najvišje prizivno sodišče,

zaeno pa tudi običajno višje sodišče, ki je lahko obsojalo zatoženca na smrt. Tudi prvega mučenika sv. Štefana, je ta sodnija kasneje obsodila na smrt.

V zboru "Sanhedrina" je bilo zastopanih 71 članov, ali sodnikov; z obravnavo se je pa že lahko pričelo, če se je zbral skupaj kvorum, broječe 23 sodnikov. Te obravnave so se vršile v Gazithu, ali v dvorani trgovske zbornice v judovskem templju. Kadar so se vršile velike sodnijske obravnave, so dali obtoženec vse ugodne prilike na razpolago; tako na pri-

mer je imel obtoženec, ki se je sam zagovarjal priliko, da je bil prvi zaslišan; v tem slučaju ni bilo treba nobenih prič več, ki bi ga zagovarjale, ali ki bi dokazovale njegovo krivdo. Ako se je vršila kaka obravnava pred tem sodiščem, se je rek sodnije naznani-lo še isti dan. V slučaju nekrivde je bil obtoženec tudi isti dan izpuščen na svobodo; če je bil pa obsojen, se je običajno izvršilo obsodbo (n. pr. usmrčenje) šele naslednji dan. Za obsodbo se je vršilo glasovanje na način, da je oddal svoj glas najmlajši član (sodnik) "Sanhedrina," njemu so sledili starejši sodniki in najstarejši. Na ta način ni zamogla obsodba ali izrek starih sodnikov nič vplivati na mlajše. Za oprostitev je bilo potreba en glas večine, za obsodbo pa dva.

Eno izmed glavnih napak so imeli ti judovski sodniki in sicer, da niso bili pravični. Kristusa so sovražili že s prva in so vedno iskali prilike, da ga umorijo. Med temi sodniki je bilo pač nekaj častnih izjem, n. pr. Jožef Arimatejec in Nikodem in morda še par drugih, katerih imena so nam pa neznana. Vsi ti so se gotovo izrekli, da je Jezus nedolžen; ker je bila pa večina sodnikov na strani Jezusovih nasprotnikov, so ga obsodili na smrt.

Farizeji in judovski sodniki so vedno iskali ugodnega trenutka, da bi Jezusa zatožili; v ta svrhu so najemali in podkupovali krive priče; grozili so njegovim prijateljem in učencem z ekskomunikacijo in tudi z kaznijo n. pr. Lazarju. Pripetilo se je večkrat, da je hotelo podkupljeno judovsko ljudstvo Jezusa celo kamenati, vsled česar se je naš Učenik in Odrašenik umaknil iz Galileje. Celó Kajfa, predsednik sanhedrinskega sodišča se je dva dni pred sodnijsko obravnavo izrazil sledeče: "Boljše je za nas, da umre en človek za ljudstvo, kakor pa, da bi bil ves narod pokončan."

Sodnijska obravnava nad Jezusom se v obče ni vršila pravilnim in pravičnim potom, po tedaj veljavnih postavnih prepisih. Da je temu resnica bi dandanes vsak pravičen sodnik, ali izkušen zagovornik navedel lahko več tehtnih vzrokov, da bi se lahko Kristusovo obsodbo ovrгло in se zahtevalo ponovno obravnavo in sicer iz sledečih razlogov:

1) Sodnijska obravnava, ali sodba nad Kristusom se je vršila, kakor znano v hiši vel. duhovna Kajfa, in ne v Gazithu, kakor je tedaj postava predpisovala. Vse smrtne sodnijske obsodbe so se izrekele istočasno v sodnijski dvorani Sanhedrina.

2) Pri tej obravnavi so bile priče proti Jezusu najprvo zaslišane. Nikomur sploh ni bilo dovoljeno, da bi za Jezusa ugodno pričal in ga zagovarjal.

3) Sodnija je izrekla obsodbo še isti dan, ko se je obravnava vršila.

4) Nadsodnik Kajfa se je izrekel, da spoznava Jezusa krivim; pri tem ni odredil običajnega glasovanja med porotniki, oziroma med sodniki, pričeni z najmlajšim.

5) Priče se niso sporazumele med sabo.

6) Sodniki Sanhedrina niso hoteli vpoštevati razlike med pravičnim in krivico z ozirom na zatoženega Jezusa, čeravno jim je ta dokazal že precej svojo nedolžnost in pravičnost po svojih delih.

7) Nadsodnik Kajfa je uvedel sodnijsko preiskavo in obravnavo nad Kristusom sam na svoje roke, ter je že dva dni pred tem časom zatrjeval, da je Jezus kriv.

8) Sodnijska obravnava se je vršila po noči, ali pa prav rano v jutru. Po tedanjih postavah je bi-

lo pa kaj takega prepovedano; vsaka večja obravnava se je morala vršiti dopolnje.

9) Kristus ni bilo dovoljen noben zagovornik.

10) Nobena preiskava in nobena sodnijska obravnava se ni smela vršiti po judovskih določbah na predvečer katerega praznika, ali celo na kak praznik; ravno v tem slučaju se je pa vršila obravnava na narodni praznik.

11) V judovskem zakoniku so bile predpisane in določene zelo stroge in natančne točke za one osebe, ki so nastopale v sodnijski dvorani kot priče; pri obsodbi Jezusa se pa ni vpoštevalo teh določb.

12) Obravnava glede zatožbe našega Odrašenika se je vršila le površno in v največji naglici. Izpovedanja raznih prič so si bila v protislovju, tako da ni zamogel nihče dokazati pred sodnijo, da je Jezus v resnici kaj zakrivil.

13) Priče so bile najete in podkupljene in so vse pričale po krivem.

Vse to nam kaže in dokazuje, da je bil naš Odrašenik v resnici po nedolžnem obsojen na smrt, in da so se vršile pri njegovi obsodbi velike krivice, kar nam priča in potrjuje tudi sv. evangelij.

Ne računaj na to, da se ti bo tudi jutri tako dobro godilo kakor včeraj in danes.

Naš Izveličar je resnično vstal od smrti.

Temeljni kamen, na katerem stoji sv. katoliška Cerkev je bil položen in posvečen od Njenega začetnika samega — našega Boga. Naravno je torej, da kdor dvomi, da naša katol. Cerkev ni prava — dotičnik ne more trditi, da iste ni naš Učenik in Izveličar, pravi Bog ustanovil.

Jezus Kristus je svoje božje poslanstvo dokazal s tem, da je tretji dan po smrti resnično vstal iz groba; vstajenje Kristusovo je torej utrdilo v veri vse one njegove apostole in učence, ki so morda dvomili, da Kristus ni pravi Bog. Zgodovina prvega stoletja našega krščanstva je prišla slednjič s takimi neovrgljivimi dokazi na dan, da so morali končno celo nasprotniki Krista verjeti, da je vstal resnično od smrti.

Pri tem nastane glavno vprašanje, če so apostoli kot glavne in žive priče Jezusovega življenja, smrti in vstajenja sploh katerikoli trdili, da Kristus ni vstal od smrti? Ne. — So li pa razni apologeti krščanske vere že sploh svoj dvom o tem dokazali? Ne. — Na vse trditve in zgodovinske dokaze o Kristusovem vstajenju še iz prvega stoletja do danes ni eden zgodovinar ni zamogel navesti protidokazov, ali ovreči teh trditv.

Vzemimo pri tem samo sledeče logične prilike: Mi verujemo, da je Kristus živel, trpel, in umrl in vstal od smrti, ker nam to izpričuje sv. pismo sv. evangelij in ker nam to dokazujejo zgodovinarji. Kristof Kolumba nismo osebno poznali, vendar pa verujemo, da je živel in odkril l. 1494 Ameriko. Napoleona Bonaparte nihče izmed nas ni videl; vemo pa za gotovo da je bil najslavnejši vojskovodja, kar jih pozna zgodovina. Da je Martin Luther živel pred toliko stoletji in da je niti krivo, vero, to tudi vemo. In čemu vse to? Zato ker imamo za vse to zgodovinske priče in dokaze resničnosti. Pri zgodovinarjih morate biti dve reči dokazani v našem smislu da jim verujemo in sicer prvič: da je zgodovinar pisal v istinosti, ali resnice, drugič: da je bil dotični zgodovinar pošten in pravičen mož v svojem zgodovinskem poročilu. Vsaka sodnja na svetu bo obsodila katerega zločinca, ako več priča resnično in po svoji najboljši vesti dokaže, da je zaženelec res kriv.

O Jezusovi smrti nam pričajo skoro vsi njegovi apostoli, ki so bili tedaj živi, in so o njegovi smrti pisali. Jezusu je sledila velika množica ljudstva na goro Kalvarijo. Jezus je umrl ravno ob času največjih judovskih praznikov "pasch", ko se je v Jeruzalemu trilo ljudstvo od daleč in blizu. Njegovo zaslovelo ime, delovanje in smrt je vse, tedaj v Jeruzalemu zbrano ljudstvo izvanredno zanimalo. Kdor ga je sovražil, se je veselil njegove smrti, kdor ga je pa ljubil, ga je na križu pomiloval. Da se je judovsko ljudstvo

po vsej Palestini pripravilo o Kristusovi smrti, je Pilat to smrt celo uradno razglasil, ali objavil.

Že tedaj se je judovski veliki duhovni in sodniški akcija na prerokovanje, da bo Jezus vstal od smrti, valed tega se njegov grob zastrašili vojniki, da bi Jezusovi učenci ne zamogli odnesti videlja trupla. Vstalega Jezusa ni bilo, namo ena oseba, ampak več in sicer že v jutro njegovega vstajenja. Tako se je prikazal se isti dan tudi desetim svojim apostolom, enajstim naslednjim nedeljo, več kot 500 osebam pa pri drugih prilikah kasneje. Jezus se tem osebami ni samo prikazal, ampak je tudi osebno z njimi govoril ter jih učil. Vsi Jezusovi apostoli in učenci so dobili šele po njegovi smrti pravo in živo vero v Njega, vsled česar so za to vero radi umrli mučeniške smrti.

VELIKI PETEK.

Ko je bil Kristus obsojen na smrt in križan nam zgodovina o tem datumu priča in piše sledeče: Tedaj je bil petek, dne 7. aprila leta 34 po Kr. rojstvu 15. dan po polni luni; 19. leto vladanja Heroda Agrippa I.; 34. leto vladanja Heroda Antipas; 782. leto od vstanovitve Rima; prvo leto 202. Olimpiade za časa konzulov C. Rufius Geminus-a in L. Rubellus Geminus-a in 8. dan pred kalendrom meseca aprila.

Marijina Velika noč.

(Po Meschlerju.)

Vstal je! Aleluja! Veselja drhte naša srea ob tem sladkem pomladnem glasu: Aleluja! Če že naša srea drhtijo v svetem ganutju ob tem spominu Gospodovega vstajenja, kaj je šele moralo občutiti takrat sree materino, sree Marijino? Takrat, pravim, ne samo ob spominu (kakor pri nas), ampak ob živi resnici, tisto sveto jutro! Oh, jutro med vsemi najslajše, ki si bilo priča vstajenja, ki si potem bilo tudi priča presrečnega prvega srečanja vstalega Jezusa z Marijo! — O jutro ti čarobno, povej nam, kaj si videlo, kaj slišalo, ko sta se srečala, te več žalostna, kakor toguje betra postaja križevega pota, ne žalostna, ampak ko sta se zopet srečala, vesela — Mati in Sin.

Bilo je to po vstajenju prvo srečanje, prva prikazen vstalega Jezusa Mariji. Sv. pismo nam o tej prikazni ničesar ne pove. Toda v življenju Odrašenikovem se je vse godilo kakor se spodobi. Marija je bila Jezusu prva po naravi in milosti: od nje je imel življenje in telo, ki je bilo sedaj tako častitljivo. Torej se je spodobilo, da se je njej prvi prikazal. Gotovo že od sv. Duha razsvetljena ga je drhteče pričakovala.

Vendar pa je čudno, da sv. pismo te prikazni ne pripoveduje; druge pa (Magdaleni, apostolem) tako natančno opiše. Zato ne, ker Marija ne nastopi kot priča tega vstajenja. To je naloga apostolov, učencev in drugih svetih žen. Nad vsemi temi je Marija po svoji imenitnosti božjega materinstva vzvišena. Ne pričanje vstajenja, ampak sladko uživanje tega častiljivega vstajenja, to je Marijin del, to čarobna njena naloga ono sveto jutro. Apostoli, učenci, in svete žene, katere sv. pismo našteva, so bolj priče vstajenja, in zato je posebno potrebno že zaradi vere v ta sveti dogodek, da jih sveto pismo posebej imenuje.

Marija pa stoji kot mati ob odprtem grobu vstalega Zveličarja, kakor je stala že kot mati ob jaslicah in pod križem.

Srečna Mati! Častitamo ti! Posebno pri molitvi sv. rožnega venca, ko premišljujemo to skrivnost, "ki je od smrti vstal".

Po slikanju starih svetih slikarjev si smemo to srečanje tako nekač predstavljati:

Od veselja in svetega pričakovanja prevzeta Marija to sveto noč ne spi nič. Obklečena v svoje oblačilo uredi ljubko svojo kamrico, okraja jo z rožmarinom in cvetočimi mirtami ter začne moliti. O sladki vzdihi, ki jih pošilja k ljubljni duši svojega Sina v predpekel! Morda kliče iz dna svojega deviškega srea z beseda: "Moj Viseke pesmi (2, 17): "Čelo noč sem ga iskala, katerega ljubi moja duša, iskala sem ga, a ga nisem našla. ... Naj pride vendar ljubljni v svoj vrtič. ... Saj zima je prešla in proč je deževje in rožice cveto. ... Pridi nazaj brzo in hitro. ..."

In tu zadoni po polnoči tihno sladko petje in melodija — kakor nebeški glasovi. Sobica se razsvetli, tako da svet njene lučke izgine. Gospod je prišel z velikim številom angelov in duš starih obožav in prerokov, ki so o njej pretekovali; toda iz spoštovanja ostanejo v predstobi, le skozi vrata se gledajo (kakor kaže stara podoba v galeriji v Lizaboni). Marija pogleda izza svojega klečalnika in vidi — in vidi Gospoda stopiti k sebi v vsej slavi in časti novega častiljivega življenja: Častitljiv, vesel, čez rame svetel plašč, v levici dragocen križ, z desnico blagoslavlja in pozdravlja Marijo s presladkimi besedami: Ona mu pade pred noge, ga molji in vzkligne vprašujoče, ali je zares On — njen toliko ljubljni Sin. "Jaz sem, ljuba mati, vstal sem in prišel ti to povedati." Potem jo vzdigne z ljubčje roko, jo objame, poljubi ter pritisne na svoje sree še prisrčneje, kakor je kdaj prej storil. Istočasno povzdigne njeno dušo, da gleda njegovo božanstvo, tako da se topi njeno sree v neznanski blaženosti. O srečna Mati! Nikdo ni še nikoli večjega velikonočnega veselja. Tako ji Jezus plača vse bridkosti, katere je pretrpela zaradi njega. Potem sedeta in Mati občuduje z nepopisno ljubeznijo in veseljem njegovo sveto obličje. On ji po kaže svoje rane — pred tremi dnevi tako strašne, sedaj nebeško lepe. Kako jih poljublja Marija! O srečna Mati! In zahvali se mu za to tolažbo, prosi ga, tudi za apostole in učence, za Magdaleno in druge svete žene.

Kaj se nam zdi, ali ni to srečno sladko velikonočno jutro prosila tudi za nas vse? Kako bi ne prosila, saj ji je Jezus rekel le par dni poprej: "mati, glej, tvoj sin!" ter pokazal na nas. In da bi bila ona tisto blaženo jutro pozabila na nas? Da bi se na nas ne mislila? Da bi že takrat za nas ne bila prosila? Za vse ljudi, ki pridejo na svet? Ali res, da bi bilo mogoče, da bi nas bila takrat pozabila? Nemogoče! — Zato: Aleluja, Aleluja! Srečna Mati in srečni — mi, njeni otroci! Aleluja!

Križev pot ob času vojke.

I.

Jezus k smrti obsojen.

Molimo Te, Kristus, in Te hvallimo! Ker si s svojim križem svet odrešil. (Pri vsaki postaji.)

Kako bridka je bila smrtna obsodba, ki si jo, mili Zveličar, mogoče sprejel iz ljubezni do nas.

Tudi naši dragi so poklicani od doma in gredo v vojsko, nekateri v gotovo smrt. Usmili se jih in daj jim milost, da sprejmejo, odločitev voljno iz ljubezni in pokorščine do tebe, ter napolni njih srea s pogumom in tolažbo. Nam pa daj, da v duhu pokore voljno nosimo ločitev.

Oče naš... (Pri vsaki postaji.)

II.

Jezus vzame križ na svoje rame.

S koliko vdanostjo si sprejel, mili Jezus, težki križ na svoje rame, ker je tako hotel nebeski Oče.

Tudi nam in vsem vojakom je pravični Bog naložil sedanje dni težak križ žalosti in trpljenja. Prosimo Te, pomagaj nam, da ga za svoje grehe voljno nosimo za teboj.

III.

Jezus pade prvič pod križem.

Omagal si, mili naš Zveličar, omagal zaradi naših grehov.

Po tem trpljenju te prosimo, daj nam milost, da ne bomo z nepotrebnostjo omagali v tebi vseh sedanjih dni. Ali če pademo, da zopet vstanemo in srečno nosimo naprej težki križ, ki smo ga zaslužili s svojimi grehi.

IV.

Jezus sreča svojo žalostno Mater.

Kolika bridkost je bila za Tebe, ljuba Mati Marija, ko si srečala Jezusa s križem! Glej o Mati! Tudi naši možje in mladeniči so šli v trpljenje, nekateri v smrt. Mi pa ne moremo za njimi.

Ti, o ljuba Mati, pojdi za njimi, spremljaj in tolaži njih duše, da bodo junaško vztrajali do konca v pokorščini do Boga in v ljubezni do domovine.

V.

Simon iz Cirene pomaga Jezusu križ nesti.

Tebi, o mili Jezus, je pomagala Simon, da Ti je olajšal težko breme križa.

Prosimo Te, bodi ti usmiljeni Simon in pomagaj našim očetom, sinovom in bratom nositi njih težki križ, da ne omagajo v veri, upanju in zvestosti ter si s tem zaslužijo večno veselje v nebesih.

VI.

Veronika pade Jezusu potni prt.

Dovolil si, premili moj Jezus, da Ti je usmiljena Veronika podala potni prt. Z njim si obrisal svoj obraz, ki je bil pokrit s krvjo in solzami!

Prosimo Te, obriši s svojo ljubeznijo našim ranjenim vojakom obličje, ki je tudi polno krvi in solz ter jim olajšaj njihove bolečine. Obudi v njih sree veselje upanje na večno plačilo, in s tem razveseli njih žalostna srea.

VII.

Jezus pade drugič pod križem.

Mili Jezus! Zopet si omagal pod težkim križem in padel na zemljo. Po tej bridkosti Te prosimo, pomagaj tistim, ki bodo padli sredi boja in ostanejo brez pomoči. Ti dvigni njih srea proti nebesom s tolažbo in zaupanjem, ki si trpel enake in še hujše bolečine.

VIII.

Jezus tolaži jeruzalemske žene.

Tvoje dobro sree, o mili Jezus, ni moglo pustiti brez tolažbe jeruzalemskih žen, ki so šle za Teboj.

Glej, dobri Jezus! Tudi mi hodimo v solzah za Teboj. Prosimo Te, obrni tudi na nas svoje mile oči in tolaži naša srea, ki so tolažbe tako potrebna. Varuj nas pregrešnega godranja in uči nas, kako naj nosimo sedanje trpljenje v duhu pokore.

IX.

Jezus pade tretjič pod križem.

Ves oslavljen si padel, dobri naš Jezus, tretjič pod križem. A hudobni Judje teptajo in sujejo Tvoje ranjeno telo.

Zaradi teh bridkosti Te prosimo, usmili se naših ljubih, ki bodo padli v boju sredi sovražnikov, ki bodo morda teptani in suvani kakor Ti. O, pomagaj jim, tolaži jih, dvigni jih, da bodo junaško prenašali svoje trpljenje, ko se spomnijo, da si Ti trpel zanje še več.

X.

Jezusa slečejo in mu dajo žolča piti.

Vse so Ti vzeli, o mili Jezus, celo Tvoje oblačilo. Z grenkim žolcem so še mučili Tvoja usta.

Iz ljubezni do Tebe se odpovemo vsej nečimurnosti in obleki. In ker si hotel, za nas okuštati grenki žolč, se odpovemo vsem slastem jezika, posebno vsakemu pijančevanju; zaradi Tvoje žeje hočemo biti zdržni in trezni. Sprejmi ta dar za naše drage v daljavi, ki so zapustili vse in morebiti še najpotrebnejšega nimajo. Daj jim zato hladila in tolažbe sredi zapuščenosti in ne zapusti jih v smrtnih bolečinah.

XI.

Jezusa pribijejo na križ.

O, kolika je bila Tvoja pokorščina, mili Jezus! Stegnil si desno roko, da Ti jo pribijejo na križ. Dal levo roko, da jo prebodejo z groznim žebeljem. Ravnotako presvete noge. Kakšne bolečine si pri tem prestal!

Zaradi te pokorščine Te prosimo, daj tudi našim vojakom junaško pokorščino, da bodo sprejeli radovoljno najtežje trpljenje. Zaradi svojih silnih bolečin pri križanju se usmili njih duš; naj ne bo kri, ki si jo pri tem, tako obilno prelival, zanje zastoj prelita.

XII.

Jezus umrje na križu.

V groznih bolečinah si visel tri ure na križu, o mili Jezus. Žejen si bil in klical si: Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil!

Oh, tudi naši domači se morebiti borijo s smrtno žejo. Žeja jih in nikdo jim ne prinese kapljice. Zapuščeni so morda od vseh sredi smrtnih težav. Ti jih tolaži, mili Jezus, zavoljo svoje zapuščenosti na križu. Ti jim ugasi žejo in sprejmi njih duše v rano svojega Srea.

O premili Jezus, ljubitelj duš, rotim Te pri smrtni stiski Tvojega presvetelega Srea in pri bolečinah Tvoje brezmadežne Matere, operi v svoji krvi vse, ki bodo padli na bojnem polju in tam umrli. Sree Jezusovo, ki si samo prestalo smrtni boj, usmili se umirajočih! Zaradi svoje svete smrti daj tudi njim srečno smrt in sprejmi jih v sveti raj, kakor si sprejel razbojnika ob svoji desni strani!

XIII.

Jezusa znanejo s križa in položijo Mariji v naročje.

O Marija, kolika je bila Tvoja bridkost, ko si ranjenega, mrtvega Jezusa vzela v naročje.

O, Mati! Mi pa svojih dragih, ki so morda z ranami pokriti ali mrtvi, ne moremo objeti. Ti bodi torej njih usmiljena Mati. Ti jim stoj ob strani v smrtnem boju, vzemi jih v svoje naročje in pritisni na svoje materino sree. Priporoči in izroči jih svojemu Sinu, da bodo z njim spravljivi šli v nebesa.

XIV.

Jezusa položijo v grob.

Sveta Mati Marija! Spomni se si ljubega Jezusa h grobu. — Če nas revne sirote, Marsikateri izmed naših ljubih bo padel in bo pokopan v tuji deželi. Mi jih ne moremo h grobu spremiti. Ti, o ljuba Mati jih spremljaj h grobu, iz katerega naj sodni dan poveljani vstanejo. Nam pa pomagaj, da ostanemo združeni s Teboj in z Jezusom, dokler tudi nas ne popelješ h grobu in v večno življenje, kjer naj se z njimi snidemo pri Bogu.

Nehvaležen sin.

(Slika iz Dalmacije, priobčil D. M.)

Glavoviti misijonar O. Angel Miškov, iz reda sv. Dominika v Dalmaciji, pripoveduje, da je na svojem apostolskem poslanstvu slišal ljudi pripovedovati tole:

"Bilo je v 15. stoletju. Na otoku Mljetu, blizu Dubrovnika v Dalmaciji, je v vasi Babino Polje, ki še dandanašnji stoji, živel v največji revščini vdova Šurman z malim sinčkom-edincem Petrom. Dasiiravno si je morala z žulji rok služiti vsakdanji kruh za sebe in otroka, vendar poleg tega ni pozabila na prvo dolžnost katoliške matere, namreč na vzgojo svojega sina. Sama polna žive vere in popolnoma vdana v previdnost božjo, vsajala je v nedolžno sree svojega ljubljence prve nauke naše svete vere. Seveda je tudi nepokvarjeno otroško sree z veseljem sprejemalo krščanske resnice ter se ravnalo po njih v veliko radost dobre matere.

Oh, kako je zahvaljevala nebeskega Očeta, ki jo je obdaril s takim otrokom, katerega je ljubila ko punčico svojega očesa in bi za njegovo sree žrtvovala življenje. Bil ji je edina uteha in tolažba v oblačnih, žalostnih urah, v dnevih polnih trpljenja in bridkosti. Pa tudi njen dobri Peter ji je obilno vračal ljubezen z ljubeznijo; videč koliko trpi uboga mati, tolažil jo je često, kjerkoli je mogel s svojimi nežnimi ročicami. Pomagal ji je dragovoljno nositi križ, ki ga je neskončno modri Bog naložil na njene šibke rame, da ga je lažje nosila.

Blagi otrok je z vsakim dnem napredoval v dušnih in telesnih vrlih. Ko je dopolnil štirinajst let, pokliče ga mati nekega dne k sebi. Nežno ga pritisne na svoje materinsko naročje, poljubivši ga na visoko čelo ter mu z najmilnejšim glasom, iz katerega je sijala vsa plemenita ljubezen materinska, s solzami v očeh reče: "Dragi sinko! Dopolnil si svojih 14 let. Ti znaš, koliko trpljenja in bridkosti sem prestala, da dostojno preživim tebe in sebe. Dobro znaš, da te ljubim, ljubim ko svoje lastno kri, če bi bila potrebna za tvojo sree. Stopil si v mladeniška leta. Jaz sem storila vse, kar je bilo v mojih slabotnih močeh, vzgojila te v dobrem, krščanskem duhu. Moje moči so začele pešati; ne čutim več one moči kakor v prejšnjih letih, in ne morem več toliko zaslužiti, da preživim tebe in sebe. Dorasel si, da bi si mogel sam služiti svoj vsakdanji kruhek. Svet ti je odprt. Znaš, da v naši vasi nimaš primerneje posla, zato te, čeprav mi krvavi sree, pustim iz rodne vasi. Ali, sinko moj, ljubi moj Peter! Ne pozabi nikdar one žene, katero si klical z najslajšim imenom: mati! Spominjaj se onega trpljenja, ki ga je zate pretrpela, onih solz, ki jih je zate toliko prelila. Ne pozabi nikoli mojih nauk, ravnanj se po njih vedno in povsod in veruj, da boš sree! Ne pozabi svoje rodne grude, onega kraja, kjer si preživel svoja otroška leta. Dragi Peter! Bodi avertjen. ako se boš ravnal po mojih navetih, da te bo spremljal moj blagoslov na vseh tvojih potih,

pri vsakem tvojem delu in sreča ti bo mila. Spominjaj se svoje nebeške matere, preblašene Device Marije! K njej se z otroškim zaupanjem zatekaj v urah žalosti in trpljenja, kakor tudi v solčnih, srečnih dneh. Angel varih naj te spremlja po vseh tvojih potih in te varuje vsakega, tudi namanjšega greha. Pojdi torej in Bog in njegov blagoslov bodi s teboj!"

S solzami v očeh je poslušal otrok pomenljive besede in opomine žalostne matere; a ko je dokončala, se je glasno razjokal. "Mati, mati!" izvilo se mu je iz tesnih prsi. "Mar me ne ljubite več, da me nagovarjate proč od sebe?" "Ti veš, sinko dragi, da te ljubim z vsem sreeom svojim, da želim edino le tvoje sree. Akoprav mi od žalosti poka materinsko sree, vendar pojdi z mojim blagoslovom iskat si sree drugam, katere v naši zapuščeni vasi ne moreš najti!"

Dobri otrok se je vdal. Prejemši blagoslov in poljub žalostne matere, — ko še mu je enkrat polagala potrebne nauke za življenje med hrupnim svetom, ko ga je še enkrat opomnila, naj bo zvest njej, veri in domovini — se je odpeljal na neki jadernici v bližnji, a sloveči Dubrovnik.

Srečno je došel do cilja, a sreča ga je tudi spremljala. Koj prvi dan, ko je hodil po dubrovniških ulicah iskajoč si zaslužka, sreča ga bogat trgovec, blagega imenitega srea in ga vpraša, kdo in odkod je in kam hoče. Ubogi otrok mu zaupno razloži svoj položaj, zakaj da je prišel v Dubrovnik, v kakem tužnem stanju je on in prebлага mati njegova.

Sočutno posluša trgovec ljubeznivega otroka in videč, kako mu iz jasnih oči sije nedolžnost in plemenitost srea, ponudi mu mesto v svoji trgovini. Z največjim veseljem je naš Peter sprejel ponudbo in z radostjo šel na njegovo dom. Doma so ga vsi domačini prijazno sprejeli; a trgovec mu je takoj dal raznovrstnih stvari, katere naj pošlje domov, da potolaži svojo žalostno mater.

Knalo na to je bil sprejet v trgovino. Deček se je učil marljivo in vstrajno, da so se mu vsi čudili. Ostal pa je vedno ponižen in pošten ter svojemu dobrotniku iz srea hvaležen. Ravnai se je zmiraj po naukih nepozabne matere in sreča se mu je ljubko smehljala. Plemeniti trgovec, videč njegovo poštenost in nepokvarjenost in ker sam ni imel otrok, vzel ga je za svojega. Vmes pa mu je čestokrat dajal raznovrstna darila za njegovo mater, kateri je kot hvaležni otrok sladkil trpljenje in bridkosti v življenja večerni dobi.

Tako je dopolnil dvajset let.

Nekega dne mu trgovec ponudi, da naj mu bo trgovski drug. Mladenič je z veseljem sprejel ponudbo in postal bogat — ali žalibog na svojo nesrečo. Česar prej ni mogla doseči svetska sprijenost in hudobnost, to je dosegeč denar. Mladenič se je naenkrat predrugačil. Njegovo sree je popolnoma otrpnilo, okamenelo. Videč, kako je bogat, spoštovan in ugleden meščan, pozabil je na svojo ubogo mater, da ne samo pozabil, temveč naravnost sramoval se je nje in svoje revne nadasosti. Svoji materi ni hotel več pošiljati nobenih darov, da niti pisati ne. Ubogi ženi bi bilo skoro od žalosti počilo sree.

Nekoč si zamislil naš Peter, da mora biti še bogatejši in uglednejši in s tem namenom se je odpeljal iskat obilnejši sree v široki, nepoznani svet.

Za nekoliko let pozneje se nenadoma po Babinem Polju raznese vest, da pride njih rojak Peter Šurman, zdaj bogat in ugleden trgovec, uživati svoje bogastvo na domača, rodna tla. Uboga mati, ki je bila ubožnejša, ko kdaj poprej, se te vesti zelo razveseli. "Mogoče," misli pri sebi, "mogoče me bo vendar še hotel poznati ter mi dati vsaj drobtinice s svoje bogate mize." Čela vas se je pripravljala za njegov sprejem. Krasna hiša je bila dozidana in je čakala na gospodarja.

Naposled vendar-le pride dan, ko ga je bogata trgovska ladja zopet po mnogih letih pripeljala na domačo grudo. Ob njegovi hiši se je zbralo mnogo občinstva, da ga dostojno pozdravi. Med njimi se je nahajala tudi mati tega mogočnega. Niso dolgo čakali. Knalu je pridrdral v elegantni kočiji rojak, ne meneč se za

njihove pozdrave. Uboge reveže je sicer obsopal, — toda ne s denarjem, temveč z najdražimi stvarmi. Najbolj je seveda ozmerjal svojo lastno, rodno mater. Ubožica je to skrajno, nevaležno podstopanje sinovo pretrelo v dno duše. Mislija je, da mora zblazniti. Vendar je junaka prenesla tudi ta udarec. Vdano in potrpeljivo je objela tudi ta, zanjo skoro pretežki križ in sklenila, da ga ne prosi nikoli več ničesar.

Toda prišel je dan maševanja božjega na tega propadlega sina. Nekega popoldne se zbirajo na jasnem nebu temni, pogubonosni oblaki. V naravi je vladala neka nenavadna tišina, kakršna je običajna pred nevihto. Slišalo se je votlo grmenje in blisk za bliskom je razsvetljeval mračno okolico. Vse je kazalo, da se pripravljajo izredno huda ura. V tem času je bila mati tega nevaležnega v neki preceji oddaljeni vasi proseči s milostino. Videč, da se pripravljajo ploha, hitela je na vso moč, da se pred nevihto priđe tja, kjer se je navadno zadrževala. Toda ni mogla dospeti. Naenkrat po zraku zasumi silen vihar, ki bi jo bil skoraj vrgel na tla. Zatem je vilo z neba ko iz škafa, v oblakih so švigali bliski ko ognjene kače, a mogočni grom je pretresal vso okolico. Vse, kar je bilo živega v naravi, se je poskrilo v varna zavetišča.

V tem skrajno neugodnem položaju, do koje premočena, se spomni uboga starica, da se nahaja v bližini sinove hiše. Sklene iti k njemu in ga najponižneje prositi, naj jo vsaj zdaj v strašnem vremenu vzame pod svojo streho. Misli, da ji pri vsej svoji trdovratnosti ne more odreči te prošnje, ko vidi, da niti žival v takem vremenu ne more biti zunaj. Zbrala je torej poslednje sile in hitela k njegovi hiši ter nekolikokrat glasno potrkala na hišno vrata. Kar zasliši, da se nad njeno glavo odpira okno, iz katerega se sliši vprašujoči, jezni glas gospodarjev, kdo da v tem času stoji pred njegovo hišo. Mati zbere vse svoje moči. S tresočim glasom mu reče: "Sinko dragi! Jaz sem, tvoja mati, ki sem ti dala življenje, prosim te, kakor se Bog prosi, odpri mi vsaj v tem vremenu svoja vrata! Znaj, da ti bode Bog poplašal!" Ali hudoobni, prešerni sin je tudi v tem času ostal zakrknjen ter jezno zaloputnil okno, ne da bi ji dal odgovor in odšel nazaj v sobo.

Ubožici se je stemnilo pred očmi. Sapa ji je zastajala nad to črno nevaležnostjo lastnega sina. Pulila si je lase z glave ko blazna; v tem hipu je pozabila na vse, kar je za njega pretrpela. pozabila na vse solze, ki jih je zanj prelila, vse molitve, ki jih je zanj opravljala in izustila je strašno preklestvo: "Proklet bodi sin! Naj te ne sprejme ne sprejme ne zemlja, ne voda, kakor ti mene nisi hotel sprejeti!" Na pol mrtva se je vrnila zopet v grozno nevihto, v temno noč.

Ali kaj se je zgodilo? Drugo jutro so tega nevaležnega našli na postelji — mrtvega. Ta nenavadni dogodek je povzročil med vaščani vsakovrstne govorice. Samo ob sebi se razume, da so mu priredili sijajen sprevod, katerega se je udeležilo mnogo občanov. Seveda najbolj iz radovednosti. Žaloval ni za njim nikdo. Pa kako tudi? Saj ga je mrzilo vsa, kar ga je poznalo. Pokopali so ga brez jokanja brez solz.

Ali glej čudo! — Drugo jutro so ga našli izkopanega na vrhu groba. Vaščane je ta dogodek izredno razburil. Obvestili se o tem svojega župnika, ki je ukazal izkopati še enkrat globokejšo jamo in ga ponovno pokopati. Pa tudi naslednje jutro so ga našli zunaj, na grobu. Ljudje so se čudom čudili in strah in trepet sta rasla vse bolj. Zagrebi so ga še enkrat, pa tudi zdaj brez uspeha. Ko je videla mati, ki dozdaj ni nikomur ničesar omenila o onem usodopolnem večeru, kako se izpolnjuje njena kletva, pripovedoval je zdaj to vsakemu, ki jo je hotel poslušati.

Ta nenavadni dogodek pride tudi na uho dotičnemu škofu. Poklical je starko pred se in ji strogo zapovedal, naj mu natančno vse pove o tej čudoviti zgodbi. Svojo izjavo je morala potrditi s prisego.

mejo mrtvo telo in ga spustilo v vodo. Ali komaj se je pogreznilo v sinje morje, nastal je naenkrat strašen vihar, morje se je strašno razburilo, tako da so si mornarji komaj, komaj rešili življenje. Razdraženo morje je truplo iz sebe vrglo na pečino ob obrežju, kjer so se njegove kosti spremenile v kamen, kjer se vidijo še dandanes."

"Ko sem v dotični župniji," dostavlja imenovani misijonar, "vodil sv. misijon in bil obveščen o tem čudu, zaželel sem, da bi dotične kosti mogel sam videti. Dobri ljudje so mi dragevoljno izpolnili željo in me prepeljali na oni kraj, kjer sem omenjeno čudovito kamenje videl z lastnimi očmi ter si odkrhal nekoliko koscev za spomin."

Poučljiva je ta dalmatinska zgodba ne samo za otroke, temveč tudi za starše, posebno za one, ki svoje otroke že iz rane mladosti tako lahkomišno preklinjajo, kot da nimajo duše. Ta nenavadna, pretresljiva zgodba nam hoče povedati, kako strašne posledice ima preklestvo staršev nad lastnimi otroci. Znan je svetopisemski rek, ki pravi: "Blažoslav očetov otrokom hiše zida, a materina kletva jih do tal podira," ali pa narobe.

Najbolj pa je sveda poučna za tebe, draga mladina, da spoznaš, kako strašno Bog kaznuje one, kateri ne spoštujejo svojih staršev. Blagor pa onim, ki jih spoštujejo in ljubijo, jim na stare dni lajšajo in sladijo življenje, kajti obilno plačilo jih čaka že na tem svetu, a neizmerno večje v kraljestvu nebeškem. Saj dragi Bog sam govori v četrti zapovedi: "Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji!"

Materina molitev.

(Prevod iz angleščine.)

Ko sem klečal pred oltarjem
Še kot deček, šolar mlad,
Delal trdne sem obljube,
Da bom ubogal vedno rad.
Istočasno pa molitev
Drage moje mamice,
Tja v nebesa je kipele:
"Ti, o Bog, ga čuvaj le!"

Leta šolska so minila,
V svetu tujem bivam sam;
A pri tem ni nekaj pravi,
Drag zaklad, da se imam.
Ko me žalost srčna tare,
Ko skušnjava bega me,
K nebu se molitev dviga;
Moje ljube matere.

In kako pa mi cenimo,
Biser ta? — Najdražje vse?
So li pota naša prava,
Pota naše matere?
Mater ljubo samo eno,
Človek enkrat le ima;
Če umre ti, svet ti druge
Ne premore in ne da.

Take zbujam tu spomine,
Mislim mati le na Vas;
V duhu na otroška leta,
Zrem na mili Vaš obraz.
Tu zapuščeni in osamljeni,
Sredi sveta, hrupnih dni
Vem, da molite Vi zame,
Draga mati, ljuba mi.

Če Vas k Sebi Bog pokliče,
Smrt zatise Vam oči
Preje kakor meni, takrat
Vse prejel bom noči.
Takrat moja bo molitev
Tja kipela do neba:
Da prosili bi za sina.
Da bi v raju se sešla.

I. Z.

Molil je...

Črtica. Spisal Martin Kutnjak.

Črna noč še krije vso naravo. Nočna tišina vlada daleč naokoli. Čuje se samo glasno žuborenje potoka v dolino za rudarskim bajtami in pa šumljanje rahlega vetra po temni gori. V črni noči je ves breg, kakor da bi bil mrtvaški oder kakega orjaka. Vse je črna, svetlikajo se iz teme samo okna borihi stanovališč delavcev. Beli treblji na črni krsti.

Naenkrat ura v zvoniku preseka nočno tišino. Najprej bje štirih, a potem z votlim glasom dve. Zdaj se oglasi izza gore sem neko ropotanje, ki zove rudarje na delo.

Vsa vas se naenkrat oživi. Rudarji so vstali, prižigajo si svoje svetilke ter hitijo proti jamam. Trudni in še zaspani prihajajo do

kipa Marije Device, tam poklekne vsak na tla in molí. . . . Molí, ker ne ve, bo li še prišel iz nevarne globočine gor na svetel dan živ in zdrav.

Podoba je bila obešana tik pred vhomom. In tamkaj so molili delavci vselej, predno so stopili pod zemljo. Priporočali so se v varstvo Marije Device in molilo so za srečno smrt.

V svoji samotni bajti si je ravnokar prižgal svetliko tudi rudar Jaka. Počakal je nekoliko časa, da so drugi rudarji odšli, in šele tedaj je zapahnil vrata za seboj ter bežal na delo. . . . Jaka ni maral tovarišev. Sovražnik je bil ljudij in — Boga! Ni bil poprej rudar. Še pred dvemi leti je bil sam svoj gospodar. Po rani smrti svojega očeta je podedoval malo posest, a takoj potem je jel razsipati. Bilo je življenje! Šel je kos zemlje tu, kos zemlje tam, ostalo pa mu je toča potokla.

Trdega srca je bil. Klel je, grozno je klel nad svojo nesrečo. Klel je, a ni hodil v cerkev in molil že dolgo ni več.

Sosedi so se ga jeli ogibati in vsakogar, ki ga je poznal, je bilo strah pred njim. Vse se je balo. Vsi so ga ertili. Samo ena duša je bila, ki ga je ljubila. In ljubila ga je gorko, iz srea ter molila zanj.

Bila je to njegova žena. Vsa obnemogla je bila. Bilo je je sama kost in koža, ampak pogledati ga je vselej znala tako milo s svojimi upadlimi očmi, da bi vsakega presunilo. Nato pa je zopet molila in ga prosila, da se vrne na pravo pot.

Pa bilo je vse zaman. Nekega dne, ko je solnce že zahajalo, je prišel Jaka od nekod zopet pijan domov, in tedaj ga je bolna žena iz postelje še enkrat pogledala tako milo, tako proseče, tako ljubeznivo. . . . In potem je narahlo zaprla svoje bele trepalnice za vse večne čase.

Nekaj sosedov je prišlo na pogreb, a še ti tako, da niso pogledali tovariša.

Edina žena ga je ljubila, in še to so zagrepli. Ostal je sam. Prodajal je zadnji kos svojega posestva in se potem s tem ostalim denarjem hotel spraviti na nogo. A tako dolgo se je poslavljaj, tako dolgo je čakal, dokler mu zadnji beli ni odplovaj iz žepa. Prišel je dan, ko ničesar ni več imel na svetu.

Šel je na cesto in tam jel grozno kleti. Zaklel se je, da z nikomur več na svetu besedice ne izpregovori.

Ljudje so čuli grozno kletv in se ga jeli varovati in ogibati.

Jaka je vse to dobro vedel. In še bolj se je zaklel ter še huje ljudi sovražil.

Jela pa mu je tenka presti. Izprevidel je, da naposled živeti mora. Postal je rudar. Tudi on je prižgal okajeno svetliko ter hodil v jamo delat.

Drugi so poklekali pred kipom Marije Device, a on se je takrat, ko je hitel mimo, obrnil v stran, gledal gor po gori in namesto pozdrava je nekaj zamrmral skoz zobe.

Z rudarji ni govoril. Klobuk je vselej imel potegnjen do ušes. Tiho je povžil v gostilni skromno jed in se brez besedice takoj izmuznil. Tako so potekali Jaki dnevi in meseci. Hodil je v jame delat, a nikoli ni pokleknil pred božjim kipom, nikoli ni priporočal sebe v varstvo nebeske Kraljice in nikoli ni molil za srečno smrt.

Rudarji so ga takoj spoznali. Eni so ga ertili, drugim se je smililo, ampak vsi so se ga bali. Smilili so, da ga šiba božja zadene; in ko ga udari prej ali slej, bi še oni mogli trpeti zraven, ako bi živel z njim v prijateljstvu in bi občevali s tovarišem. Kadar ga je kdo zagledal na samem, se je odkril in prekrizal, kakor pred zlodejem samim.

Tako je tudi danes vstal, prižgal svojo svetliko ter hitel proti vhomu. Nekih strah mu je legel na dušo. Zakasnil se je nekoliko časa, in drugi rudarji so bili že vsi odšli. Noč je bila zanj strašna. Hu! To so bile sanje! Zakričal je — kaj zakričal, tulil je, kakor živina tuli, in skočil s postelje. Sanje so ga mučile in ga pretresale do dna duše. Še zdaj se je tresel. Strahoma je bežal proti vhomu in zdelo se mu je, kakor da ga nekdo sopeč dohaja. Večkrat se prestrašeno ozre nazaj, a nikogar ni bilo. Samo lastna črna senca mu je v luninem svitu sledila po strm, kamenitem potu.

Hitil mimo kipa. Obrne se kakor navadno v stran, gor po gori zroč. Zopet se je stresel: zazdela se mu je, da žviga z vrha gore moder ogenj proti nebu.

Pred vhomom je. Nekaj mu pravi, da bi danes najboljšje bilo izostati od dela, da bi najboljšje bilo, se nazaj obrniti. Čutil je, da ga neka sila prijemlje za vrat in vleče nazaj, nazaj. . . . Ni se obrnil. Še ozreti se ni upal. Napne vse svoje moči in hiti v jamo mimo delavcev, kakor bi ga kdo preganjal.

Došel je globoko pod zemljo. Rudarji so bili že vsi pri delu. Vsi so bili nemirnejši kot navadno. Eni so trdili, da je zemlja počila tam gori pri kapeli, za katero je Jaka delal. Potemtakem se je bati skoro nesreče.

Tik pred vhomom drugega rova je stala mala kapelica. Baš sedaj je Jaka divje pribežal v njo, hotel mahoma skočiti iz nje v hodnik, ali kako? Svetilka mu pade iz rok na tla, strese se in ostane v temi.

Zaklel bi, ali glas mu je zaostal nekje v grlu in predno more presoditi, kaj je z njim, nekaj zaropče kakor grom. Prasketanje se začuje daleč na okoli.

Jaki se nekaj dozdeva. Groze trepetaje začne tipati po žepih. Išče, da bi našel vsaj eno žveplenko, a ne najde nobene. Sklone se, išče svetilnico. Vse obtiplje, a nemo je najti nikjer.

Išče še dalje. Trepetaje in oprezno išče in dozdeva se mu, da se lovi za stopnice oltarja. Tiplje naprej in čuti, da se drži za preprogo oltarja. Še dalje išče v temi — a mahoma zopet nekaj zaropče, velika teža pade na strop, ga prodere in z groznim ropotom se zvali od zgoraj kos skale v kapelo.

Nato še čuje prasketanje okoli in okoli, naenkrat pa vse utihne. Jaka nekoliko časa prestrašeno buli v temo, sedeč na stopnicah, potem pa se začne tipati po glavi. Čuti, da se mu nič ni zgodilo. S trepetajočimi rokami si pomaga na noge. Šele sedaj ga strašno zaboli glava in nekaj mu začne curkoma teči po licih.

Misli si: Ali je znoj ali voda? In ko ne neli teči, ga prevzame grozna slutnja. Vse žepe še enkrat pretiplje, da bi našel vsaj eno žveplenko. Končno jo najde — zadnjo. . .

Opresno jo podrsne po hlačih — užge se.

Kakor da bi ravnokar vstali iz groba, je pogledal okoli sebe. Na tleh okoli njega je mlaka krvi. Kri mu teče po licu čez prsi na tla. Pogleda še dalje okoli, a nikjer drugega ne zagleda kot steno. Strese se.

Presodi, da je živ zakopan. . . . Med samimi porušeni pečnami je. Izhoda ni nikjer. Spozna, da je kapelica, katere se je tako ogibal, sedaj njegova rakev.

Žveplenka je jela polagoma pojemati, in naenkrat je zopet v temi.

Prva misel je bila, da bo umrl, in ne spominja se, da bi bil kdaj na smrt mislil. Domislil se je smrti svoje žene. Umrl bo! Stal bo skoraj pred večnim sodnikom in videl bo zopet svojo ženo, katerega je tako ljubila.

Te misli so mu omehčale srce, da je občutil grenkost, in po licih so mu jele kapati solze.

Pripogne se in začne tipati okoli sebe. Išče stopnice oltarja, potem pade pred njimi na kolena. Sklopi roke in zašepeče: "Oče naš, kateri si v nebesih. . ."

In molil je. . . . Molil je dolgo. Zmolil je vse tiste molitve, katere je še kot otrok izgovarjal v naročju svoje blage matere. Vedno je mislil, da ne zna več moliti, a sedaj je znal. Naporedoma je izgovarjal besede, kot da bi šele včeraj zadnjikrat molil.

Dolgo je molil. Naenkrat pa mu začne glas zastajati. Tako bi se zjokaj, a ne more priti do glasu. Ustnice mu šepečejo: "O Bog, usmili se me, odpusti mi!"

In s tako sklenjenimi rokami se nagne naprej na stopnice in obostane mirno, nepremično. . . .

Ko so rudarji prišli do njega, je bil že mrtev. Ko ga je zagledal prvi delavec, je osupnil in zakričal:

"Poglejte, pogledjte semkaj! Tu je umrl ta brezbožnik!"

Vsi se ozrejo tja. Eden stopi bliže k njemu. Sklone se in ga natančneje pogleda. Naposled mu rahel amehljaj poigra na licu. Vse to dostavi:

"Saj je molil!"

Pozimi.

Spisal Zvonimir Kosem.

Burja je tulila za hišnimi vogali, zdaj s cvilečim, zdaj s stokačim, ihtečim glasom; potrkalo je rahlo na stekla v oknih, butnilo zopet z vso silo in planilo nato s snežinkami, vred s holma v dolino tako naglo in zlahkoma kakor blisk preko temnega neba. Od časa do časa je oplazila stara, kraj hiše stoječa tepka z veliko vejo ječeče po šipah, zastokala bolestno in se vzravala — boleha starka se je drznejše oprijela palice. . .

V sobi je bilo tiho kakor v mrtvašnici. Oče in mati nista govorila, gotovo ni petero še nedoraslih otrok. Skleda, ki je stala pred njimi na mizi, je bila že skoro prazna; počasi so drsale po nje velike, nerodne žlice, počasi so strgale zadnje ostanke koruznega močnika. Oči vseh so bile uprte v tla, nihče ni spregovoril besedice; težko kakor kamen jim je ležalo na srelih, bolj žalostne kakor ob grobu so bile njih misli. Kadar koli je zažvižgala burja huje mimo oken so pobledeli vsi obrazi, oče in mati sta sklonila glavi še nižje in otrokom so se narahlo stresle žlice v rokah, da je zaropotalo okorno po robu plitve skleda. Mnogokrat je udarila tepka s svojo težko vejo s tako silo po oknu, da so zazvenčala stekla in se je zazibala slaba petrolejska svetilka kakor v strahu nad prepalimi obrazi; luč je le samo še brlela, ker je, primanjkovala olja. Eno okno se ni dalo popolnoma zapreti in je venomer požvenketalo v vetru; vedno mrzlejša sapa je pihala v sobo; časih je treščil veter skozi odprto streho kup snega, ki se je stajal na polici, da so curljale vodne kapljice navzdol po zidu in se je delala na tleh široka mlaka. Nezakurjena je bila v kotu peč, otroci so drgetali od mraza.

Prvi je odložil žlico oče, za njim mati; za hip sta se spogledala obadva, kakor da si imata povedati nekaj sila važnega, nato sta povesila glavi še globlje. Mater je zdrknila ruta na glavi nazaj na tilnik njeni od skrbi osiveli lasje so se stresale, ustnice so ji vztrepetavale kakor v joku.

Še vedno so strgali otroci z žlicami po skledi, četudi je bila že zdavnej prazna in jed dobodra postgana. Najmlajši izmed njih, triletni Ivanček, obraz kakor mrtve angelčček, je držal žlico v levici in je zinil vedno široko, kadarkoli je prinesel k ustom zrak: samo da je imel revček v roki žlico, četudi prazno, pa je bil zadovoljen, ker je moral biti tako. . . . Dvanajstletna Nanea, najstarejša, se je bila vdala že popolnoma svoji žalostni usodi; to pa vdanost v trpljenje se je zrcalila v njenih napolzaprtih očeh, na licih in na rahlo odprtih ustnih; roko z žlico ji je trepetala nemirno, zdajpazdaj tudi vse mlado boleho tlo.

Huje je zažvenketalo pripro okno, burja je zatulila in zbežala v dolino; kakor medved s šapo je mahnila tepka z vejo po steklih, da je luč v svetilki nenadoma oživel, nato pa zadremala tem bolj. Od zunaj zanešeni sneg na polici se je tajal naglo, mlakuža na tleh se je širila in se razcepila že na troje. . .

Kakor mrtvaški dih je leglo preko vseh pobledelih obrazov; nihče si ni upal pogledati drug drugemu v oči. Razen enakomernega potrkavanja žlic ob skleda in utripanja sre ni bilo čuti ničesar. Očetova lica je bila prevlekla črna senca, ki se je od časa do časa hipoma zgenila.

"Jaz sem še lačen. . ." je zajokal naenkrat Ivanček in odložil prazno žlico, ki jo je bil hotel ponesti k ustom, na mizo. Črno bolest je razlila ta jokajoči glas v tišino.

Mati ni odgovorila, samo zavzdihnila je globoko, kakor v težkih, mučnih sanjah; oče pa je oprl glavo ob dlan in strmel topopredsed v razmočena tla.

Ta drugi otroci so odlagali po vrsti, drug za drugim, svoje žlice; zadnja jo je odložila mala Zalka s plačnimi, modrimi očmi in bujnimi kodri, ki so ji lili rahlo do tilnika.

"Ali ni nič več kruha?" je prašal tiho tudi Poldek in se ozrl vprašajoče okrog sebe.

Za odgovor je dobil samo bolestnih vzdih in materinih prsi.

"Mene pa tako zebe, da se vsa

kar tresem. . ." je povedala Poldeca, črnooka, temnolasa, in si je mela dlan ob dlan.

Očetovo čelo se je zgubancilo, razorane poteze njegovih lic so se pogubile še bolj in razpoke na njegovih sesušeni ustnih so se izertale še jasneje, kakor da mu gleda smrt sama v oči, je bilo očetu.

Zopet je zapihala v sobo mrzla sapa, zunaj je zastokala "epka. Luč v svetilki je polagoma poje-mala; poltema je bila v sobi.

Počasi je dvignila mati glavo, počasi jo je dvignil oče; kakor tuja sta se ozirala drug v drugega — prevelika je bila žalost v sredi in prevelika je bila ljubezen. . .

"Zadnjo moko sem porabila danes za močnik", je zdihnila mati komaj slišno.

Oče je priklinal z glavo.

"Vedel sem, da je tako. . ."

"Bila sem doli v prodajalni", je nadaljevala mati. "Ker imamo dolga že tako več kot preveč, nisem mogla dobiti na upanje prav ničesar. . . . Bajtarjev ne bom več podpirala! mi je rekla gospa prodajalka. . ."

"Kaj bo pa zdaj?" je zatarnal oče.

Materin obraz je postal še bledjši.

"Jaz ne vem. . . . Odkar nama je poginila koza, se nam godi tako slabo, da se nam slabše ne more goditi. . . . Prej je bilo vsaj nekaj mleka za otroke — zdaj ni ne mleka ne kruha ne nič. . ."

Burja za hišnimi ogli je razsajala dalje, medlo je nagosto in butalo ob stekla; kakor temne počasti je hušnilo z zameti vred zdajpazdaj mimo oken. Mahoma se je odprlo pripro okno na stežaj in v sobo je vsula kopica snega, z vso močjo je pritisnil mraz. Tresočih rok je šla zapirati mati okno, nato je sedla nazaj za mizo.

"Tudi jaz nisem dobil nikjer dela," se je spomnil in prestrašil oče. "Pri marsikaterem kmetu sem se oglašil danes, ali vsakdo je rekel, da me zdaj prav nič ne potrebuje. . . . Da bi prenehalo vsaj snežiti in mesti! Kako bodo prenesli otroci mraz, ko nima nihče niti ene poštene obleke!"

Nastal je za hip mučen molk. Trepetala je umirala luč v svetilki.

"Olja bo treba doliti!" je menila Nanea s trdnim glasom.

Mati se je nasmehnila žalostno.

"Nanea, kadar bo padalo olje in ne sneg z neba, takrat. . . zdaj ne. . . . 'Kruha!' je jokal še vedno Ivanček Poldeca in Zalka pa sta šklepetali od mraza z zobmi in se zavijali v tenke cunje. . ."

Kakor z brušenim nožem je rezalo mater v srce.

"Saj bi dala, če bi imela. . . Usmiljeni Bog!"

Hipoma je burja zunaj zopet žalostno zažvižgala, zazvenčala so stekla v oknih. Svetilka pod stropom se je kamajala, luč je ugasnila. Tiho, kakor s strehe, so curljale s police vodne kapljice; široka mlakuža je prilezla že do mize in se doteknila z ledenim jezikom bosih Zalkinih nog.

V tem so postali obrazi vseh kakor obžarjeni od bridkosti; iz nobenega grla ne vzdihla ne krika; samo globoko v prsih jim je ječalo, ihtelo na dnu srca. . .

Boj avstrijskih vojakov na Jesenicah.

Washington, 19. marca. — Ne-ka uradna brzojavka iz Rima se glasi:

"Tekom premeščenja čet, ki se je pred kratkim vršilo zadaj za sovražnimi (avstrijskimi) linijami, so se dogajali resni nemiri med regimenti raznih narodnosti. Tipični dogodek se je vršil na Jesenicah, na Kranjskem, kjer se je srečal oddelek nemških čet z 36. bataljonom 27. regimenta, ki je sestavljen čisto iz slovanskih vojakov, ki so peli svoje narodne himne.

Nemci so začeli zasramovati Slovence in začel se je divji boj. Druge čete so bile poslone na postajo in slovanski vojaki, ki so bili premagani, so bili zaprti v železniške vozove ter poslani na fronto pod spremstvom nemških stražnikov."

Nesrečen oče.

Pred kratkem se je vsled obupa in žalosti z britvijo umoril 64-letni, v Chicagu živeči delavec E. Draheim je imel ženo in osem otrok. Ker so mu tekom let vsi pomrli, ga je gnala žalost v smrt.

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah Ameriki.

Uredništvo in upravnništvo: Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Naročnina:

Za člane, na leto \$0.96
Za nečlane 1.50
Za inozemstvo 2.00

OFFICIAL ORGAN

of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE:

1951 West 22nd Place, CHICAGO, ILL.
Phone: Canal 2487.

Subscription rate:

For Members, per year \$0.96
For Nonmembers 1.50
For Foreign Countries 2.00

31

PRAV vesele in zadovoljne velikonočne praznike vsem članom in čitateljem in sodrušnikom lista želi in vošči:

UREDNIŠTVO
"Glasilo K. S. K. Jednote"

Velika noč 1918.

Prišla je zopet pomlad in prišla je zopet v mirnih časih tako lepa in vesela Velika noč. Toda tudi letos se je ni moglo radovati, kajti svetovna vojna traja še vedno, traja že celih 44 mesecev in še vedno nič ne kaže, da ji bo v doglednem času konec.

Ko smo obhajali predpredlansko, predlansko in lansko Veliko noč smo mislili in upali, da bo minula krvava Velika noč morda zadnja? A varali smo se. Prav letošnjo Velikonoč se bje namreč v svetovni zgodovini najstrašnejšo bitko, bitko za osvobodjenje in pravice vseh narodov in za doseg svetovne demokracije. Morda, morda bo res letošnja Velika noč zadnja tako žalostna in krvava? Da bi res kmalu po tej Veliki noči vstali na noge vsi dosedaj teptani mali narodi in bi prepevali skupaj svojo Alelujo! — V velikem znamenitemu spet, se bo slišalo med temi narodi morda tudi "Alelujo" našega vstalega slovenskega naroda, ki trpi že stoletja pod težkim tujim jarmom.

Narodno vstajenje Slovencev nam je dokaj živo in prekrasno očrtal naš nepozabni pokojni goriški slavec Simon Gregorčič v svoji nesmrtni pesmi "Velikonočna." Kar se je pričel zadnji čas budit in vstajati tudi naš slovenski narod v stari domovini, se nam zdi umestno, da prinašamo v letošnjo velikonočni številki to značilno prerokovanje goriškega slava v obliki pesmi. Če bi dane naš nepozabni Simon Gregorčič vstal iz groba, ali da bi se živel, bi mu gotovo veselja poskakovalo sree, kajti dan narodne Velike noči za Slovence se v resnici bliža. Nad našimi, s krvjo oškropljenimi slovenskimi livadami, holmci in griči se dviga in prikazuje polagoma svitla zarja, — zarja osvobodjenja slovenskega naroda; ta zarja se bo po vojni pretvorila v blišče solnce samostojnosti, sreče in narodnega blagostanja. Pokojni Simon Gregorčič je že v drugi svoji prerokovalni pesmi "Soči" uganil, kaj vse bo morala prestati naša storkravska mati Slovenija. Skoro gotovo in upajmo, da je Gregorčič tudi v svoji velikonočni pesmi uganil in pogodil resnično vstajenje slovenskega in našega slovenskega naroda. —

Ves krščanski svet se raduje letošnjega velikonočnega praznika v večji meri, kot pa lansko leto. In čemu? Zibeljka krščanstva, sv. mesto Jeruzalem je bilo namreč lansko leto dne 10. decembra iztrgano iz turških rok. Po preteku več stoletij vihra danes nad zidovjem Jeruzalema zopet zastava sv. križa, namesto turškega polumeseca. Letos na Velikonoč

se bodo radovali kristjani zbrani v Jeruzalemu, kajti mesto, kjer je naš Izveličar trpel, umrl in vstal od smrti ni več v mohamedanskih, temveč v krščanskih rokah in bo tako ostalo gotovo še nadaljnja stoletja.

Sedanja svetovna vojna bo ostala vsled tega osobito vsemu krščanskemu svetu v živem spominu.

Dne 6. aprila bo poteklo leto, odkar so stopile tudi Združene države v vojno. Kratka je sicer ta doba, a tudi neizmerno dolga. Veliko se je med tem časom izpremenilo — — — Naši vrli sinovi strica Sama se dandanes borijo že na sovražni fronti, padajo vsled ran in umirajo. — — —

Prvič v svetovni zgodovini se je pripetilo, da je videti tudi ameriškega vojaka, ki se bori na evropski fronti. In med temi se nahajajo tudi naši vrli slovenski fantje. Odzvali so se namreč klicu vlade in domovine, ter so šli braniti čast naše neomadeževane zvezdaste zastave, ki je simbol svobode, poguma, in kreposti. S krepostjo in pogumom bodo naši vrli ameriški bojevniki pripomogli doseči svetovno svobodo ali demokracijo, za katero se tudi naša nova domovina bojuje. Ne vsled časti, ne vsled gospodarstva, ne vsled dobička; temveč edino iz ljubezni in nagiba do svetovne svobode. Dal Bog, da bi se to upanje in ti načrti v doglednem času popolnoma uresničili!

Velikonočna.

Zložil Simon Gregorčič.

Stoletja je trpel veliki trpin
In težki ga žulil je jarem;
Kedaj pač izteče mu čas bolečin,
Bo večno li trpel po starem?

Evropi bil živ, nerazrušen je zid,
Ki divje odbil je barbarstvo,
Stal (sebi) v pogubo, sovražniku v prid
Omiki je, svobodi v varstvo.

Od vekov človeštvu dobrotnik je bil,
In zdaj je še svetu dobrotnik;
A svet mu zato le nasprotnik je bil,
In še mu zaklet je nasprotnik.

On dober in blag je, krotak in mičan,
Čemu pač ta srd nad orjakom?
Prevelik je, torej je tujcem strašan,
Bogat je, roj tujcev pa — lakom!

Zato pa je sklenil sovražni njih svet:
"Raz zemljo orjaka zatrimo,
Da mine nas groza in večni trepet,
Da svet si njegov razdelimo!"

Združili vso moč so, ves divji svoj gnev,
In trli junaka krvavo,
In njemu, ki venec zaslužil kraljev,
Nabili so trnjev na glavo.

Zadali so tisoč morilnih mu ran,
Pač moral bo izkrevaveti!
A krepek, a silen je ta velikan,
In hitro jim neče umreti.

Še živega torej pod črno zemljo
Zagrebejo z roko sovražno,
S pečatom in kamnom gomilo zapro,
In s četo obdajo jo stražno.

Zdaj dihi jim je prost in lahko jim sree,

Zdaj bati ne boje se treba;
Zdaj četa, pri grobu veselo sede,
Za zemlje pokopanca žreba . . .

A groza pogrebeem! Čuj, silen potres!
Odpirajo davni se grobi, —
Razdrli velikan naš mrtvaško je vez,

In dviga se v jasni svetlobi.

Kdo on je, ki vstaja čez veke na dan?
Kdo ta je junak velikanski?
Poglejte v obraz mu, obraz vam je znan;

Ta narod je, — narod slovanski!
Kalvarijo svojo naš rod je imel
In dneve prebridke je zor zažarel,
A zdaj mu rešitve je zor zažarel,
Napočil mu dan je vstajenja!

Da, vstal, resnično, mogočen, častit,
Uničil naklepe je črne;
Grozi naj, hrumi naj sovražnik srdit,
Slovan se mu v grob več ne vrne!

On, kateri ga vzbudil iz grobnih je tmin,
Za dela ga slavnja je vzbudil,
In svet se svetlobi njegovih vrlin
In delom velikim bo čudil.

Kalvarijo svojo naš rod je imel,
Zdaj rešnje raduje se zore;
A dan še slavnejši mu bode prišel:
Dan oljske prišel mu bo gore.

Kot z oljske se gore je vzdignil gospod
V nadzemlje jasne višave,
Povzdigniti mora se krepki naš rod
V višave moči in pa slave!

Mi, bratje, pa z delom pripravljajmo zdaj
To silno slovansko mogočnost,
In z duhom poroškim nazdravljajmo zdaj:
Na slavno slovansko bodočnost!

Tretje vojno posojilo.
Poziv vlade Združenih držav.

Uradni zaklad. tajnika.
Zakladniški department.
Washington, D. C., 16. marca 1918.

Klubom, društvom, organizacijam, cerkvam itd. v Združenih državah.

Gospodje: —
V menumu, da se dovede to vojno do zmagovitega sklepa za čast in pravice Amerike in za prostost sveta, smo pozvali vašo vlado, naj skuša dobiti nadaljni denar in v tem namenu je razpisano tretje "Posojilo Svobode."

Kampanja za to posojilo bo otvorenjena dne 6. aprila 1918, na dan prve obletnice našega vstopa v vojno.

Amerikanci tujega rodu ali pokolenja, posamič ter potom svojih organizacij, lož, cerkva itd. so podpirali prejšnji dve "Posojili Svobode" na način, ki je bil zame vir globoke hvalečnosti.

Prepričan sem, da bo našlo tudi tretje "Posojilo Svobode" njihov podpora in sicer brez ozira na vero, spol, starost, rojstni kraj ali pokolenje.

Da bo to posojilo uspešno kot ga želimo, je treba napraviti in vdejskati organizirane in skozinsko sistematične napore. Vsled tega je največje važnosti, da stopijo vsa organizirana zastopstva v bodočo kampanjo za tretje "Posojilo Svobode."

Resno upam, da bo deložna vlada tega sodelovanja v največji meri.

(Pečat.)
W. G. McADOO,
zakladniški tajnik.

VOJNO-POSJOJILNA ORGANIZACIJA.
Urad publicističnega ravnatelja.
Washington, D. C., 16. marca 1918.

Klubom, društvom, organizacijam, cerkvam itd. v Združenih državah.

Gospodje: —
Z ozirom na zgoraj navedeno prošnjo vaše vlade, izdano od za-

kladniškega tajnika Združenih držav W. G. McAdoo in v prepričanju, da se boš odzvali temu pozivu, gnani od želje, da zopet pokažete svoje domoljubje, svojo lojalnost in varnost vas uljudno prosim, da vaša organizacija ali cerkev takoj stori potrebne korake, da postane na popolnoma organiziran način zaposlena v kampanji za tretje "Posojilo Svobode."

Posebni odbor, že imenovan ali imenovan brez odloga, naj se takoj sestane ter odloči načrte za popolnoma sistemizirano delo.

Vdani
FRANK R. WILSON,
publ. ravnatelj.

Italijani in Jugoslovansko stališče.

Glasovi, ki so se širili že dalj časa o spremenjenem stališču italijanskega mišljenja napram Jugoslovanom in njihovim zahtevam, so dobili konkretno obliko v dogodkih, ki so se vršili v zadnjem času v Londonu. Mi z zadovoljstvom konstatiramo, da je stališče, ki ga je zavzel Jugoslovanski Odbor v Londonu od vsega početka, in katero je zahtevalo popolno priznanje narodnosti in narodnega samoodločevanja, kakor je bilo to izraženo v poslanicah predsednika Wilsona, popolnoma zmagovalo in da je Italija s svojo lastno odločbo stopila med pobornike za osvobodjenje vseh podjarmljenih narodov Avstro-Ogrske.

O razvitku pogajanj za italijansko-jugoslovanski sporazum je prejel Jugoslovanski Narodni Svet uradna naznanila iz Londona, iz katerih podaja slovenski javnosti sledeče podrobnosti.

Andrea Torre, član italijanskega parlamenta in odposlanik novo osnovanega odbora za sporazum med podjarmljenimi narodi Avstro-Ogrske, je prišel pred nekaj časi iz Rima v London. Odbor, kojega odposlanik je g. Torre, je sestavljen iz najuplivišjih osebnosti v italijanskem parlamentu in med italijanskimi časniki v svrhu sporazuma z Jugoslovanskim Odborom v Londonu.

Pogajanja med predsednikom Jugoslovanskega Odbora. Dr. Trumbičem, ter g. Torre-om, so trajala celih šest dni. Dr. Trumbič je stal neomajno na tem stališču Jugoslovanskega Odbora: "Želimo sporazum in smatramo ga potrebnim, a ne moremo privzeti nikake formule, s katero bi se magari tudi na najindirektniji način priznala z naše strani londonska konvencija. Mi stojimo trdno na podlagi Krfske Deklaracije." (Kakor je znano, so bili v omenjeni londonski konvenciji priznani Italijani od strani zaveznikov izvestni deli naše ga ozemlja.)

Stališče Dr. Trumbiča je bilo privzeto kot podlaga nadaljnjim pogajanjem, v katerih je bil utrjen sledeči princip splošnega italijansko-jugoslovanskega sporazuma.

1) Zastopniki teh dveh narodov priznavajo, da je neodvisnost jugoslovanskega naroda in njegovo združenje življenjski interes Italije, kakor je neodvisnost in združenje Italije v interesu jugoslovanskega naroda. S tega stališča se zastopniki zavezujejo, da bodo osredočili vse svoje delovanje in da bodo tekom vojne in za časa mira udeleževane te vrhovne zahteve njihovih narodov.

2) Proglasaše, da je osvobodjenje Jadranskega morja in njegova obrana od vsakega sedanje in bodočega sovražnika življenjskega pomena za njihove narode.

3) Zavezujejo se rešiti prijateljsko in v interesu dobrih odnosov med obema narodoma poedinosti spora na podlagi načela narodnosti in pravice narodnega samoodločevanja, ter na način, da ne bodo trpeli interesi nobenega od obeh narodov.

4) Delom enega naroda, ki segajo v meje drugega naroda, se bo priznalo in garantiralo pravo spoštovanje njihovega jezika in njihove kulture ter svobodni razvitki njihovih moralnih in gospodarskih interesov.

Ta sporazum se mora razširiti na vse podjarmljene narode Avstro-Ogrske na podlagi sledečih splošnih načel:

1) Vsak narod, ki teži za svojimi državnimi in narodnim zdr-

ženje, ima neoporečno pravico do popolne gospodarske in politične neodvisnosti.

2) Vsak od teh narodov priznava, da je Avstro-Ogrska glavna ovira uresničenju njegovih teženj ter njegovih pravic.

3) Vsi se zedinijo v tem, da ši medsebojno pomorejo v borbi za svoje popolno osvobodjenje od skupnega neprijatelja, da bodo mogli doseči popolno narodno združenje v svoji svobodni državi.

Ko bo ta sporazum uradno privzet od italijanske in srbske vlade, prešlo se bo k akciji. Najprej se bo priredila javna vzajemna manifestacija v Rimu, Parizu in Londonu za osvobodjenje potlačeni narodov Avstro-Ogrske, pri katerih bodo sodelovali zastopniki Jugoslovani, Čehov-Slovakov, Poljakov in Rumunov, kakor tudi zastopniki Italije, Francije in Anglije.

Njiva.

Žena gospodarja Pšenice je bila mlada, rdeča in visoka. Njene široke, polne lakti so se bleščale od znoj in solne, ko se je sklanjala k žitu in vihtela srp. Rukavica zvezana za tilnikom, ji je nemirno drhtela na glavi, močna in mehka pleča so kipele pod znojno srajco.

Dolga in široka njiva je bila vsa zlatoklasa in je šumela in vršela. Cela vrsta urnih žanjic se je gnala za žitom in njihova pisana krila in živobojne rute so lahko vztrpetavale v sapi. Srpi so zvenčali, rezali hrustali bilke, slama se je lomila, in težko klasje je trdno legalo v razore. Nad poljem so plaval bel in čist oblaki; imeli so veselje nad bogatimi njivami in so v tih zadovoljnosti šli za gore. A visoko nad njimi je hodilo solnce svojo sinjo in bleščečo pot.

Vroč je bilo popoldne, in zrak je glasopal in godel, ko se je žena gospodarja Pšenice sredi rumene ječmeneve njive, vsa potopljena v klasje kakor v zlato reko, nenadoma vrgla pokonec, visoko vzdignila glavo, da ji je zdrnila ruta z las, in je dvoje težkih, rjavih kit padlo čez tilnik in se razvilo po hrbtu. Zakričala je, vrgla srp i zroke in se z obema rokama zgrabila za čelo. Zakričala je z njo, široko odprla oči, zakrožila z njimi po zraku in omahnila vznaka na njivo. Gospodar Pšenica je bil pri vozu in je nakladal ječmen, ko zasliši bolni krik svoje žene, ki je bil tak, da sta celo kornja pozorno zastrigla z ušesi. Pritekel je k njej brez sape in pokleknil k njenemu drgatajočemu telesu. Njena zenica je bila skrita nekje pod obrvjo, in kalna belina je strmela v praznoto. Vsa je bila v hladnem znoju. Iz njenih lic je izginjal in ugašal rožni lesk in kakor luč pred senco se je umikala goreča rdečica mrzli blebodi.

"Manica moja Manica zakaj mi napravljaš to žalost!"

Jokal je gospodar Pšenica, ko je vzdignil svojo ženo in jo v rahlem objemu nesel na voz. Postal ji je v rumenem, bogatem klasi in jo peljal domov.

"Kaj ste naredili moji ženi?" je vprašal ženice.

"Kaj smo ji naredile? Me nič! Solnce jo je ubilo."

In v resnici? Zdelo se je: da se je nebeški zlati kralj razjezil nad mlado gospodinjjo. Njegov pogled je izžorel žito, zato se je maščeval nad njo, ki si je lastila njegovo bogastvo.

Zvečer je gospodarju Pšenici umrla žena. Mehak in dehteč je bil njen mrtvaški oder. Postlan je bil z zlatim žitom, in veneč njivsko cvetje in sveže zrnje je dišalo po hiši. Kropili so jo s klasjem, ker se je tako zdela prav hlapcu Boštjanu.

Gospodar Pšenica je hodil po hiši in pestoval svojega sina. Velika žalost je kakor težka senca ležala na njegovem moškem in zdravem obličju in zdela se je, da je to dote neboljzeno pretežko njegovim krepkim rokam, zakaj prsi so se grudile in pleča so se ključila. Gledal je na sina, in kakor ena sama solza je bilo njegovo oko. Solza je težka, ali se ne utrne, kakor se ne utrne zvezda z nočnega neba. Vzdih je v srečo, ali na dan ne pride, zakaj priklenjen je s črnim pogumom.

Sinovo lice pa se je smejalo, in bleščale so se njegove oči, in nje-

gova ustna kakor izdolbena čušnica so gorela in žgoela.

Gospodar Pšenica je mislil na svojo ženo. Lepa in visoka, le za spoznanje manjša od njega je hodila pred njegovimi očmi. Milo in mirno njeno obličje se mu je smehljalo s tiho resnostjo, in sveta je bila njena ljubezen. Bila je še kot deklica zmeraj resna, nosila je črno pečo v znamenje žalovanja, ko jo je spoznal. In takšna je zdaj vstala v njegovem spominu. Ne kakor nevesta, ko je rožna in kipeča v lepoti in zdravju, sedela s svati na njegovi strani, Ni ga obiskala kakor žena v nočeh ljubezni, vsa vroča in sladka, razgaljena in svetla kakor poljana belega cvetja, na katero je lahko dehnala bagrena zarja in ga nežno obila s plahim plamenom. Sedaj ni ljubila na svojih posetih, temveč je žalovala za svojim sinom, ki ga je morala zapustiti. In v svoji togi je premišljevala, kdaj pride ponj in ga vzame s seboj. Gospodar Pšenica je krepko objel svojega sina v strahu da ga ne izgubi. Otrok je zakričal in zaklical na pomoč. In gospodar Pšenica je vedel, da je mati slišala njegov klic, nagnil se je k njegovemu obrazu in ga s pogledom prosil, naj utihne.

In potem je videl svojo ženo v zadnjih vzdihih. Otroka je imela na prsih. Gospodar Pšenica je slišal, kaj so tedaj govorile njene oči, kaj se je bleščalo v njihovi rosi globini. Slišal je njene misli, in zdaj je vedel, da pride mati takoj po sina, ako bi mu dal takšno mačeho, ki bi ga ne ljubila, ki bi ga česala z železnimi glavniki, mu pekla kruh iz pepela in s peskom nastiljala posteljo. Ljubeznivo in z materinsko nežnostjo je pestoval sina in v srečo je prosil svojo ženo, naj mu ga pusti.

Zagrmela je vojska. Završčala je silna, črna ptica. In gospodar? Sina je zapustil in šel, šel je s solzo. "Kje ste njive, kje je moje polje, duša mojega srea, je tebi boljše, ko brez sina pridem k tebi?"

Lepi so lesovi, in prostost viharja, bijejo se, rjovejo, šume v večerni molitvi največjo slavo.

Kje je tvoje hrepenenje, moj gospodar?

Ovada.

Anglež in Amerikane sta skupno v eni in isti kabini velikega parnika peljala iz severne Amerike v Evropo. Da sta se morala zadovoljiti z enim stanovanjskim oddelkom, je bilo krivo, ker je bil parnik prenapolnjen. Imela sta sicer svoje ležišče, a vsled tesnobe prostora sta si vendar bila drug drugemu v nadlogo. Ko sta prespala prvo noč, je bil Amerikane prvi na nogah. Takoj se je začel umivati pri skupni umivalni mizi, kjer si je bil prej zvečer Anglež pripravil svojo ščetko za zobe obnem z zobnim praškom. Komaj ju Amerikane zapazi, že se ju prav podmače posluži. Angleža je sopotniška predznost silno jezila, a reči ni hotel nič; delal se je spečeja in je premišljeval, kako bi nesramneža izplačal. Amerikane je bil z oblačenjem že skoraj gotov, ko je Anglež vstal. Mirno je sedel na stol, dal umivalno skledo pred seboj na tla in si začel namakati noge; nato je vzel ščetko, potrosil si praška na noge in med prste in si začel najspodnje del spodnjih udov čistiti, da je ščetka kar letela izmed dveh prstov in zopet nazaj. Amerikane je začuden gledal Angleževo početje, dobil je neke posebne neprijetne počutke in je naposled vprašal:

"Kaj tacega pa res se nisi videl! To je najumazanejša uporaba zobnega čistila. Ali se niste morda zmotili?"

"O ne — celo ne!" odgovoril je Anglež z veliko prijaznostjo in se v duhu smejal dolgemu obrazu Amerikane. "Mogoče se res niste videli takšno pripravo rabiti za noge, a rečem vam, da imam ja vsako jutro ta opravke in vedno sem čiš pri nogah. Ta ščetka mi je osnažila noge že najmanj stokrat."

Amerikane je začel debelo pozirati in je urno hitel pri duria ven.

Za moža, ki zna in hoče, ni na svetu nič nemogočega.

Kdor je preveč besedičen, ta nima prilike dospeti do vspeha.

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1048

od ustanovitve do 1. marca 1918 skupna izplačana podpora
\$1,350,385.32

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Math Jerman, 321 Palm St., Pueblo, Colo.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1912 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Azebe, 620-10 St., Waukegan, Ill.
Pooblaščenec: Ralph F. Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ives, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Josip Dunda, 704 North Raynor Ave., Joliet, Ill.
Martin Nemanich, 1900 W. 22 St., Chicago, Ill.
Math Kostainsek, 302 No. 3rd Ave. West, Virginia, Minn.
John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
Frank Francić, 420 — 4. Ave., Milwaukee, Wis.

POBOTNI ODBOR:

Mihail J. Kraker, 614 E. 3rd St., Anacosta, Mont.
Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23rd St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Anton Burger, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Joseph Russ, 6619 Bonna Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon stanovanja: Canal 6306.
Telefon pisarne: Canal 2487.
Vsa pisma in denarne zadeve, tiskajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnine pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE", 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

ESELE in zadovoljne velikonočne praznike želim vsem cenjenim članom in članicam Jednote!

PAUL SCHNELLER
Glavni predsednik K. S. K. J.

ESELE in srečne, ter zdrave velikonočne praznike želim vsemu članstvu JEDNOTE!

JOSIP ZALAR
gl. tajnik K. S. K. J.

URADNO NAZNANILO.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA K. S. K. JEDNOTE.

Ker navzlic moji opetovani prošnji še dosedaj niso poslali ne kateri tajniki natančnih naslovov članov-vojakov, jih prosim s tem uljudno slednjič, da naj storijo to dolžnost.

Ne gre se pri tem za kako uslugo napravim meni, tu se gre za plemenito stvar, katero hoče naša K. S. K. J. letos prvič v svoji zgodovini izvršiti in sicer, da bo poslala vsem svojim vrlim sinovom, ki se borijo za našo domovino in našo zvezdasto zastavo — skromno darilo za piruhe.

Dosedaj ima naša K. S. K. J. 103 (sto tri) vojakke deloma v raznih taboriščih, deloma že na fronti. Število naših članov vojakov mi je znano, ne vem pa še od vseh teh natančnih naslovov. Rad bi videl, da bi se vsem na enkrat poslalo piruhe, katere imamo že odbrane in bodo gotovo razveselili naše vrle in hrabre sobrate vojakke. Če morda kak tajnik ne ve naslova, naj mi vsejedno to sporoči, da se bo morda lahko darilo poslalo dotičnemu članu vojaku kasneje. Torej cenj. gg. tajniki vpoštevajte ta moj poziv, oziroma prošnjo!

K sklepu pozdravljam in voščim vsem našim sobratom-vojakom v imenu gl. odbora in v imenu vsega članstva K. S. K. J. prav veselo velikonočne praznike, ter želim, da bi hrabro in neustrašeno branili čast naše domovine, da bi se pa tudi kmalu zmagovalno vrnil nazaj v našo sredino; saj vas bomo sprejeli zopet z odprtim srcem in z odprtimi rokami. Živeli vsi vrli ameriški — slovenski sinovi in posinovljenci strica Sam-a!

Za gl. odbor K. S. K. J.

JOSIP ZALAR,
gl. tajnik.

URADNO POTRDILO

doneskov za piruhe članom-vojakom. VI. izkaz.

V zadnji številki izkazana svota	\$210.50
Dr. sv. Jan. Kerstn. 14, Butte, Mont.	\$10.00
Dr. sv. Jožefa 57, Brooklyn, N. Y.	5.00
Dr. Marije Čist. Spōč. 85, Lorain, Ohio.	5.00
Dr. sv. Treh Kraljev 98, Rockdale, Ill.	5.00
Dr. sv. Jan. Kerstn. 143, Joliet, Ill.	5.00
Dr. sv. Lovrenca 63, Cleveland, Ohio.	3.45
Dr. sv. Ane 105 New York	5.00
Dr. Mar. Pomagaj 78 Chicago, Ill.	9.25
Skupaj prejel	\$258.20

Iskrena hvala!
Joliet, Ill. 22. marca 1918.

JOSIP ZALAR,
gl. tajnik.

Kampanja Mladinskega oddelka, s katero se je pričelo pri krajevnih društvih naše Jednote 1. febr. t. l., obnesla se je do sedaj nepričakovano lepe. Od 1. februarja do 20. marca vpisalo se je v Mladinski oddelk častno število 300 (tristo) otrok. To število jasno kaže, kaj vse je mogoče napraviti, če so uradniki in uradnice krajevnih društev marljivi delavci in delavke. Vsa čast in priznanje cenjenim uradnikom in uradnicam, kakor tudi vsem članom in članicam, ki so do tega lepega števila novih članov in članice pripomogli.

S ponosom naznanjam, da šteje že skupno število članov in članice Mladinskega oddelka z današnjim dnem 3396, katerih čisto denarno premoženje znaša \$6,965.76. Te številke naj dajo nov pogum vsakemu posameznemu članu in članici, da z največjo močjo in silo deluje za pridobitev novih članov in članice Mladinskega oddelka. Posebno pa

priporočam, da predstojajoče številke pazno pregleda ohih 26 društev, ki do danes še niso ničesar storila za napredek Mladinskega oddelka.

Za mi je, da moram konstatirati, da je res še 26 društev, ki nimajo niti enega otroka vpisanega v ta prekrosten oddelek. Kaj je temu vzrok? Zakaj tudi ta društva ne stopijo v delokrog ohih, ki se dan za dnevom trudijo za pridobitev novih mladih moči, ki so edina pomoč za dolgotrajen obstanek naše mogočne organizacije K. S. K. J. Na delo, dragi moji sobratje in sestre! Ne zaostajajte za drugimi! Pokažite, da Vam je napredek organizacije pri srcu! Stopite v vrsto ostalih marljivih delavcev in delavk! Vzemite si za vzgled zgornj označeno število novo pristopnih otrok, ki so bili vpisani tekom enega meseca in pol. Naj Vam da to število (300) korajžo in pogum. Dokler je mogoče pri enem društvu dobiti lepo število otrok, zakaj bi ne bilo mogoče tudi pri drugem društvu! Triindvajseti mesec že teče, odkar se je vstanovil Mladinski oddelk. Naj bode teh 23 mesecev Vašega odlašanja dovolj! Ne stojte več odstranjeni. Pridružite se za napredek delujočim društvom. Dosti dolgo ste že odlašali; ne odlašajte torej več! Agitirajte in pridobivajte novih mladih moči članov in članice. Mogoče mislite, da je to delo jako naporno; toda ne bojte se, ni tako težavno kakor si mislite. Poskusite in videli bode, da bode šlo.

K sklepu še enkrat izrekam najlepšo zahvalo v imenu glavnega odbora vsem, ki ste se do sedaj trudili za napredek Mladinskega oddelka. Upam, da bodele tudi v bodoče neumorno delali za proevit tega prekrostrnega oddelka, društva pa, ki do danes še niso ničesar storila v tem pogledu, prosim in želim, da se podajo na delo in pridobijo kolikor veliko število mogoče novih, mladih članov in članice.

Z bratskim pozdravom sem Vam vdani sobrat,

Jos. Zalar, gl. tajnik.

Glavni urad 20. marca 1918.

Društvene vesti in dopisi.

Lokalne vesti.

— Nekatera naša domača društva so izrazila željo, da bi se letos na velikonočno nedeljo rada korporativno vdeležila slovesne sv. maše ob 10. uri, kakor je bila to že pred leti lepa navada.

Vsem tem društvom naznanjam, da naj se zberejo prihodnjo (velikonočno) nedeljo točno ob 10. uri dop. v cerkveni dvorani: sv. opravilo se prične kakor običajno ob četrti na 11. uro. Člani društev, ki bodo v vrstah prikorakali v cerkev naj zavzamejo morebiti še prazne prednje sedeže pred obhajilno mizo, drugi naj se pa lepo uvrste spredaj pred oltarjem in v sredini cerkve to pa radi lepšega reda, ker bo to nedeljo gotovo cerkev polna vernikov.

A. Sojar, župnik.

— Slovensko žensko podporno društvo Marije Pomagaj št. 78 K. S. K. J. Chicago, Ill., bo vpriporilo tretjo soboto in tretjo nedeljo prihodnjega meseca to je dne 20. in 21. aprila zvečer ob 8. uri v slovenski cerkveni dvorani naš vseh zanimivo in čemu primerno narodno igr "Junaške Blejke". V tej igri bodo nastopile same ženske, članice društva. Več o tem poročamo kasneje.

OPOMIN.

Iz urada dr. sv. Janeza Krst. št. 14 Butte, Montana.

S tem opominjam vse člane in članice našega društva brez potnih listov in na potnih listih izven Butte, da se pravočasno zglašijo pri društvenemu tajniku in plačajo zaostale mesečne prispevke in ponovijo potne liste za nadalje, drugače se bo ravnalo z njimi po društvu. In Jednotinih pravilih. Vagko dobro ve, da društvo ne bo nobenega člana čakalo več kakor 90 dni, torej vsak dobro zna, kaj mora narediti. Tudi opominjam vse člane in članice tu in v okolici Butte, da mi naznajo vsako izpremembo bivališča, oziroma svoj stari in novi naslov, da dr. tajnik zna, kje iskati člana v slučaju društvnih zadev.

Cenjeno članstvo dr. Svetega Janeza Krst. št. 14! Brez opomina vsak dobro ve, da se nahajamo v času pred Veliko nočjo, torej je vsak član in članica dolžan (na) po pravilih K. S. K. Jednote izkazati se s spovednim listkom o praviem času; kateri se ne bo izkazal da je opravil svojo versko dolžnost, ga čaka kazens suspendacije po pravilih Kranjske Slovenske Katoliške Jednote.

Ako kateri član ali članica našega društva ne dobi Glasila na svoj pravi naslov, ali sploh nič, naj se zglašijo na naš društveni urad, ker na vsa vprašanja odgovarjam točno.

S sobratskim pozdravom
Peter Gergich,
tajnik dr. št. 14 Butte, Mont.
67 Plum Str.

NAZNANILO.

Iz urada društva sv. Jožefa, št. 21, K. S. K. J., v Federal, Pa., se tem potom uradno naznanja vsem članom in članicam gori omenjenega društva, da se je na zadnji mesečni seji, ki se je vršila dne 10. marca t. l. sklenilo, da bo imelo društvo skupno spoved in obhajilo na tretjo nedeljo po Ve-

NAZNANILO.

Iz urada dr. sv. Vida št. 25 K. S. K. J. Cleveland, Ohio se naznanja in prosi članstvo našega društva, da se kolikor mogoče v obilnem številu udeležite na velikonočno nedeljo skupnega korakovanja iz društvene dvorane v cerkev ob 11. uri. Zbiramo se že ob 10. uri v društveni dvorani.

Sobratski pozdrav
Anton Grdina, predsednik.

NAZNANILO.

Zopet moram naznaniti članstvu društva sv. Frančiška Sal-

štev. 29 Joliet, Ill. žalostno vest, da nam je nemila smrt izrgala iz naše sredine enega izmed najboljših članov društva — sobrata John Stefanič, ki je dne 12. t. m. zapustil to našo solzno dolino.

Pokojni sobrat Stefanič je bil rojen leta 1874 v vasi in fari Dragatuh na Belokranjskem; k našemu društvu je pristopil dne 25. marca t. l. 1900. Tu zapuša žaluječo ženo in 8 preskrbljenih otrok. Prejel je kakor dober član društva skupno sv. obhajilo dne 10. marca t. l. skupno z društvom.

Bil je več let gostilničar tukaj v Jolietu.

Dne 12. marca, ko je zapri gostilno ob 11. uri zvečer in se podal kot po navadi domov, si je vzel mal povečer, ali prigrizek, da bi lažje zaspal; nakar se je vlekel v posteljo, začutil je pa takoj hude notranje bolečine, da ni mogel zaspati. V mislih, da se mu bliža zadnja ura, je ustal in šel v drugo sobo k svojim otrokom, da se poslovijo od njih. Ko jih je poklical in se tako poslovil, se je zgrudil mrtev na tla.

Ker je bil ranjki sobrat eden izmed najboljših članov našega društva, mu v imenu društva kličemo: Počivaj v miru! in: Sveti naj ti večna luč! Ostali njegovi ženi in otrokom pa izrazim globoko sožalje! Vsem članom našega društva ga priporočam v molitvah in blag spomin.

Pogreb se je vršil dne 16. marca.

Ob enem tudi naznanjam članom našega društva, da se naj udeležijo v obilnem številu prihodnje mesečne seje, ki se vrši dne 7. aprila t. l. ker imamo več važnih točk na dnevnem redu in so stvari važnega pomena, zato je najboljša, da se te seje udeležijo člani v polnem številu.

S sobratskim pozdravom
Martin Težak, predsednik.

NAZNANILO.

članom društva sv. Barbare št. 40, K. S. K. J., Hibbing, Minn.

Na seji dne 3. marca 1918 se je sklenilo, da se mora vsak član udeležiti prihodnje seje vršee se dne 7. aprila t. l. v Eparsers dvorani, da se bo glasovalo o resolucijah in da se bo razmatrivalo tudi o drugih važnih društvnih zadevah.

Torej naj smatra vsak član našega društva to za uradno naznanilo, ker drugače ne bo dobil; pri tem izgovor tudi ne bo nič pomagal.

John Povsha, tajnik.

NAZNANILO.

S tem naznanjam vsem članom in članicam dr. Sv. Srca Jezusovega št. 70, stanujočim v St. Louisu in oddaljenim iz mesta, da bomo imeli skupno velikonočno spoved dne 6. aprila zvečer od 6. ure naprej, in sv. obhajilo dne 7. aprila ob 8. uri zjutraj med sv. mašo v hrvaški cerkvi na 1014 Chateau Ave.

Torej opominjam in prosim vse člane (ice) da vpoštevajo to moje naznanilo ter pravila K. S. K. J., da naj opravijo svojo velikonočno dolžnost ob pravem času.

Bratski pozdrav vsem članom in članicam K. S. K. J.

John Mihelič, tajnik.

NAZNANILO.

Iz urada tajnika dr. Mar. Zdr. Bolnikov št. 94 Sublet, Wyo.

Gotovo je znano vsem članom in članicam gori označenega društva, da smo se pred nekaj meseci priklopili k oddelku bolniške centralizacije K. S. K. J. in je vsak član (ica) vplačal \$2. — tozadevne pristopnine.

Ker se je pa število članov in članice central. bolniškega oddelka znižalo izpod 500, je K. S. K. J. dne 1. marca prenehala s poslovanjem bolniške centralizacije in bo povrnili vplačani denar nazaj.

Na naši redni mesečni seji dne 10. marca se je sklenilo, da pusti vsak član ista \$2. — v naši bolniški blagajni; le članice dobijo denar nazaj in sicer se jim bo pisalo to svoto v dobro, ali kot kredit pri društvu. Toliko v pojasnilo, da bo lahko vsak član (ica) vedel (la). Ako pa morda kedo "Glasila" ne dobi, naj se pa pri meni oglasi in naj naznani svoj polni in pravilni naslov.

S sobratskim pozdravom

Frank Kramer, tajnik, box 61 Sublet, Wyo.

ODGOVOR IN POZIV.

V 66. številki "Prosvete", na 2. strani, v poglavju: "Iz glavnega urada", je med drugim pribeleženo tudi pismo rojaka Frank Perkota iz Milwaukee, Wis. To pismo se glasi:

Milwaukee, Wis., 4. febr. 1918.
Cenjeni brat:—

Važno vprašanje radi obveznice West Chicago Parka, v katerih je naložen denar jednote, proti 4% obresti. Tukaj v Milwaukee je raztrosil John Francić, da te obveznice nosijo 5%, ne pa po 4%, kakor je izkazano v računu v Prosveti. Ob času revizije pri K. S. K. J. so se pogovarjali, da je K. S. K. J. dobila ponudbo za te obveznice po 5%, pa jih ni hotela vzeti, a naša jednota jih je potem vzela po 4%. Francić je rekel, da glavni odbor vtakne v žep, kar je čez 4%, in dalje se je izrazil, da "take gospodarje imamo v Chicagu".

Prosim torej, dajte nam malo pojasniti, da Johnu Franciću, gl. nadzorniku K. S. K. J. zamašimo usta. Ker se jim ni obnesel Troštov shod, ki so ga mislili sklicati, so se pa spravili na jednotine bonde. — Z bratskim pozdravom Frank Perko.

Moj odgovor na te neresnične trditve je ta-le:

Pri K. S. K. J. ni nobenega nadzornika z imenom John Francić; pisec tega pisma mora vsekakor misliti Frank Francića, torej mene.

Ni res, da bi jaz kedaj trosil neresnične vesti o S. N. P. J.: res pa je, da sem na poziv, da naj postanem član S. N. P. J., med drugimi govori navedel tudi dejstvo, da s 1. jan. 1918 pri S. N. P. J. ni bilo nobene obveznice (bond), ki bi nosila več kakor 4%, (Prosveta od 23. jan. t. l.) Dalje sem v tej zvezi dejal, da se lahko dobre po mojem mnenju varne obveznice, ki nosijo več kakor 4%, in če bi bilo v interesu članstva S. N. P. J., ako bi kupili uradniki te jednote take bonde, ki nosijo več kakor 4%.

Ni res, da sem rekel, da se je ob času revizije K. S. K. J. kdo pogovarjal o istih obveznicah, ki jih je kupila S. N. P. J.: res pa je, da sem dejal, da je bil ob času revizije K. S. K. J. na ponudbo kup bondev, ki nosijo po 5% in več obresti.

Ravno tako ni res, da sem jaz rekel, da glavni odbor S. N. P. J. vtakne v žep, kar je čez 4% ali več; res pa je, da me je oseba, ki me je nagovarjala, da postanem član S. N. P. J., in s katero sem govoril o tej zadevi, izrečno vprašala, če so glavni odborniki SNPJ. imeli kake osebne dobičke, in če bi jaz mogel kaj dokazati; in res je, da sem mu jaz odgovoril, da jaz kaj takega ne trdim in tudi ne mislim trditi, temveč trdim samo to, da se pri SNPJ. noben bond višje ne obrestuje kakor po 4%.

Končno je res, da jaz nisem nikoli in nikjer po Milwaukee razpravljao o zadevah SNPJ.; kajti jaz nisem član te organizacije in zato ne čutim potrebe za kaj takega. In tudi do navedenega razgovora ne bi bilo prišla, da se je bil agitator SNPJ. zadovoljil z "ne", temveč je hotel na vsak način deti, zakaj ne bi jaz pristopil k njegovi jednoti.

Ker pa hočem, da se v bodoče ne bodo ponavljali taki ali enaki krivični napadi na mojo osebo, javno pozivljam rojaka Perkota, da dokaže svoje trditve, sicer oстане pred javnostjo lažnik in obrekovalce.

Frank Francić, nadzornik KSKJ.

P. S. Ker me hoče pisec omenjenega pisma nekako "prifriliti" zaradi Troštovega shoda, naj omenim, da naj nasprotniki nikar ne mislijo, da je brez Troštov shod v Milwaukee še več shodov in skrbelo se bo, da bodo tudi uspeli.

Hitra pošta.

Dne 19. marca t. l. je došlo v Chicago, Ill., neko pismo iz Rusije, ki je romalo tri leta; pismo je bilo naslovljeno na Mrs. Ana Price, 5042 Calumet Ave in oddano na pošti Calvaria na Ruskem dne 31. jan. 1915. Označena pošta je oddaljena 350 milj južno od Varšave poleg istočne pruske meje. Ker je romalo to pismo toliko časa in skozi toliko poštinih uradov, je bilo naslov vsled številnih poštinih pečatov komaj spoznati.

Pocahontas.

Življenjske junaške ameriške Indijanke.

Večkrat ste morda že čitali ali čuli ime Pocahontas, a niste pri tem vedeli, od kod to ime izvira in koliko časa je že zaplano v ameriški zgodovini? Tako je v Združenih državah več mestec, oziroma pošt tega imena. Med drugimi W. Va. in Va. se prostira velika dolina Pocahontas, kjer kopljejo mehak premog jednakega imena.

Zgodovino tega imena, ki znači junaško ameriško junakinjo bomo našli v državi Virginia še izza koloniziranih časov, ali dobe prvih naseljencev v Združenih državah. Pocahontas je bila rojena leta 1595; njen oče, veliki "Powhatan" je bil istočasno vrhovni poglavar vseh indijanskih plemen v južnih krajih, predvsem pa plemena Powhatan. Svojo edinko Pocahontas je ljubil nad vse.

Predstavljajmo si mlado indijansko deklico, kako srečno in zadovoljno je prebivala svoja nežna leta v divnih gozdih države Virginia; saj je bilo tedaj življenje Indijancev v Ameriki še neskaljeno in mirno, da jih niso zasledovali beli naseljenci. Za zabavo hodili so Indijanci na lov, lovili so ribe in prirejali svoje običajne slavnosti; le tu in tam je prišlo med njimi kaj v navzkrižje, ali do kakšnega boja.

Leta 1607, po čim se je podal znani angleški kapitan John Smith, ustanovnik Jamestowna v gozdne pokrajine Powhatan Indijancev. Le-ti so mu bili kmalu za petami, da so ga vjeli. Smithov položaj je bil gotovo skrajno nevaren in žalosten, ko je zrl kot jetnik v oči divjih Indijancev, ki so se rogali svoji žrtvi. Vedno je imel v mislih ono strašno uro, ko ga bodo Indijanci umorili in morda tudi požrli! Konečno mu je padla v glavo rešilna misel. Kapitan Smith je imel namreč pri sebi precej velik kompas. Ojunačil se je in poklical k sebi poglavarja Indijancev, da mu pokaže in razloži to čudno, rdečekožcem gotovo še neznano stvar.

Sestava in delovanje kompasa je Indijance tako razočaralo, da so postali zatem zopet prijatelji Smitha, posebno še, ko jim je razlagal o soncu, luni in zvezdah; kako nastane dan, noč, itd. Vendar to prijateljstvo ni trajalo dolgo. Indijanci so mislili, da je Smith čarovnik in zaveznik zlega duha; vsled tega so sklenili, da ga umorijo. Do smrti obupanega Smitha so Indijanci kmalu na to privezali k nekemu drevesu, ter naredili kolobar okrog njega namenoma ga ustreliti. Ravno v trenutku, ko se je imelo izvršiti usmrčenje Smitha, je v naglici prijahal na lice mesta poglavar Powhatan, mahaje z roko, da je začasno pomilostil belokožca; v roki je držal Powhatan Smithov kompas. Smitha so Indijanci precej odvezali ter odpeljali v slavnostnem sprevodu do poglavarjevega lovskega šotora v bližini. Smithu se je zdelo čudno, ko so Indijanci okoli njega priredili svoj vojni ples; konečno so ga pa še dobro pogostili z divjačin, rižem in kruhom.

To je trajalo par dni. Ubogi Smith se je vedno bal; da ga rdečkožci vsled tega tako gostijo in hranijo, ker ga mislijo vseeno umoriti in poizbiti. Slednjič je bil Smith odveden v domovanje poglavarja Powhatan, ki mu je priredil časten in slavnosten sprejem.

Indijanski kralj je sedel v svoji praznični opravi poleg ognja obdan od svojih "dvornih" slug in strežajev. Takoj, ko je Smith vstopil v poglavarjevo hišo, mu je prinesla neka mlada Indijanka vode, da naj si roke umije. Vse to početje je pa skrbno opazovala neka druga indijanska krasotica, ki je ponudila Smithu prst ptičjega perja, da si obriše roke. Obe Indijanki sta zatem položili pred njega več kosov pečene divjačine, ter sta nestrno pričakovali, kaj se bo z ubogim belokožcem zgodilo.

Smith ni zamogel razumeti, čemu je stalo v vrstah okoli njega toliko oboroženih Indijancev, ki so se tiho pogovarjali o njegovi usodi. Med tem je zapazil v vrsti mlado Indijanko, ki se je zelo čudno vedla. Iz njenih kretenj je bilo spoznati, da se bori duševno, ali da ji nekaj posebnega teži srce. Ta dekle je bila hčerka indijanskega poglavarja,

nač vas ljubljena Pocahontas. So dela je oblečena v jelenovo kožo okrašeno z golobljim perjem; njeni glavi je tudi škrlato kvišč dolgi, pero bele čaplje v znamenje kraljevine časti. Vsak omilovalni pogled na Indijanko je dajal Smithu novi pogum.

Med tem časom je porotni zbor Indijancev določil, da mora Anglež Smith umreti. Čez nekaj tednov, če, so privlačili Indijanci velik kamen v sredino kroga, ter ga opremili kakor oltar. Nato strdva močna Indijanka pograbila preplašenega Smitha za roke, ter ga s silo tirala do kamenitega oltarja sredi skupine drugih Indijancev. Sedaj je bila Smithu zadnja ura. Suroveža sta položila Smitha k označenemu oltarju tako, da je držal svojo glavo ravno vzhajajoč. Nato sta bliskoma pristopila zraven še dva druga orjaška Indijanca vsak z veliko gorjačo v roki, da bi nesrečnega Smitha ubila; treba je bilo le paziti na znamenje poglavarja, ali njegov ukaz.

Pri tem se je izvršil v naši povesti najbolj važen dogodek, ki je junaško poglavarjevo hčerko Pocahontas za vedno ovekovečil v zgodovini kolonizacije Združenih držav.

V trenutku, ko je bila kapitanu Smithu že zadnja minuta, ali ko je hotel njen oče dvigniti svojo roko, se je Pocahontas vrgla na kolena predenj, proseča ga jokaje, da naj v imenu Velikega Duha priznane življenje temu belokožcu — Pa vse zaman. — Oče ji je trdosrčno to prošnjo odklonil ter je hotel dvigniti svojo roko v znamenje Smithovega usmrčenja. Pri tem se je milosrdna Pocahontas zvrnila kvišku ter je hotela s silo ustaviti očetovo roko. Ker vse njene solze in prošnje niso zamo- gale omehčati trdega srca očeta, je Pocahontas bliskoma skočila k onemu oltarju kjer je bil prislo- njen na smrt obojeni kapitan Smith. Ta prizor je bil za vse navzoče nepopisljiv. Junaška Indijanka je zatem položila svojo glavo ravno nad glavo Smitha in v le- la rabljava, da naj udarita s koli po njeni glavi. Ta prizor in ta čin junaške Pocahontas je nje- nega očeta tako ganil, da je Smitha pomilostil in ga za vedno o- prostil.

Da se indijanski poglavar ni zameril pri ostalih Indijancih je na- vedel vzrok, da je Smitha le vsled tega pomilostil, ker mu bo slednji delal sekire in umetne dragulje za njegovo hčer.

In res je bilo Smithu naroče- no, da je moral kasneje zabavati in kratkočasiti indijansko kralji- čino Pocahontas, kar je slednji tu- di z veseljem izvrševal. Med tem časom je Smith kmalu spoznal do- bro srce in značaj tega indijan- skega dekleta; vsled tega jo je visoko spoštoval in častil. Tudi Po- cahontas je bila napram Smithu vdana, odkritosrdna in prijazna; učila ga je indijanskega narečja, šeg in navad, kar si je Smith kmalu zapomnil. Nasprotno je pa kapitan Smith podučeval svojo re- šiteljico v angleščini, o veri, šegah, in navadah belokožcev. Pri tem si je mislil verni Smith, da stori dobro delo, če spreobrne ka- kega pogana h krščanski veri. Pri razlagi sv. vere je Pocahontas zr- la na svojega belega učitelja ka- kor na kako božje bitje. Čez čas se je Smithu res posrečilo izpre- obrniti svojo učenko h krščan- stvu.

Od onega časa so minila tri leta. Indijancem se je pričelo dozdeva- ti novo obnašanje poglavarjeve hčerke zelo čudno, tako tudi živ- ljenje kapitana Smitha. Bali so se, da bo Smith vse Indijance spreobrnil k drugi veri in k dru- gačnemu življenju; vsled tega so zopet sklenili ujeti ga in spraviti s pota na morišču.

Ko se je zatem nekoč mudil Smith v Powhatanu, da bi naku- pil nekaj živeža za svoje bele to- variše, ga je zopet rešila pogla- varjeva hči Pocahontas s tem, da jo je neko noč neopaževana 9 milj daleč Smithu nasproti, kjer ga je posvarila; da naj beži na- zaj, inace ga bodo Indijanci zopet ujeli in skušali umoriti. Smith se je vsled tega za vedno umaknil iz onega kraja.

Svojo izredno naklonjenost in spoštovanje do belokožcev je ka- zala vrla Pocahontas še več let za- tem; pomagala jim je rada v raz- nih slučajih, ter je bele naseljen- ce čuvala pred indijanskimi napadi. Dasi ravno je bila Pocahontas ljubljena v očeh svojega očeta,

ki zadnji čas Powhatan ni hotel več ustrezati željam tikajočih se garancije varnosti belokožcev. Valed tega jo je poslal oče k ne- kemu bližnjemu indijanskemu plemenu na daljši obisk. Poglavar Indijancev je hotel s tem svojim podložnikom dokazati, da drža Indijanci, ne pa z belokožci, ozi- roma z angleškimi naseljenci. Po- cahontas je ostala torej pri onih Indijancih nekaj mesecev. Dasi- ravno je bila v sužnosti, so ravnali sosedni Indijanci lepo z njo. Ve- dno bolj je rasla v kreposti in lepoti tako, da si je celo pridobi- la slednjič naklonjenost tudi od njenih neprijateljev, ali bivših so- vražnikov osobito pa še med be- lokožci.

Nek mlad angleški častnik, Thomas Rolfe po imenu je tudi čul o tej vrli Indijanki, čul je o njeni lepoti, njenih junaških činih in dobrosrčnosti napram angleš- kim naseljencem v onem kraju; vsled tega se je Rolfe strastno vanjo zaljubil in nekega dne na- prosil poglavarja Powhatan za njeno roko. Powhatan je z vese- ljem privolil v zakon, nakar se je Pocahontas poročila s častni- kom Rolfe po običajih angleške cerkve; pri poroki so bili za pri- čo njen stric, ter dva brata. Rav- no ta slučaj je zatrl kasneje vse sovražstvo med obojema Indijan- ci in belimi naseljenci, da so žive- li lepo v miru in slogi med seboj.

Ali je pa bila naša Pocahontas tudi srečna v zakonu z Angležem? Ali se je kmalu odvadila svojih starih indijanskih šeg in običajev ter prilagodila novim — ali evropskim? — Gotovo da, osobito tedaj, ko je uvidela, da je njen za- kon z belokožcem prinesel zažle- jeni mir v one naselbine.

Leta 1616 se je podala Po- cahontas s svojim možem preko mor- ja na Angleško. Kapitan Smith je sestavil za kraljico Ano, ženo kralja Jakoba I. lepo priporočilno pismo, v katerem je naštel vse iz- kazane in junaške čine bivše indijanske deklice — sedanje sopro- ga častnika Rolfe. Zaeno je pro- sil kapitan Smith angleško kralji- co, da naj sprejme Pocahontas kot princezino.

Ko je dospela Pocahontas na Angleško, so jo sprejeli na kralje- vskem dvoru nad vse prijazno in z vsemi častmi. Angleška kraljica jo je sama sprejela v svoji pala- či, kasneje pa tudi kralj. Tako so Angleži izkazali ameriški prince- zini svojo hvaležnost, ker je sto- rila toliko dobrega za prve an- gleške naseljence v Ameriki.

Kako dolgo je ostala in živela naša ameriška princezinja še na Angleškem, če se je vrnila nazaj, ali kedaj je umrla, tega pa ne mo- remo povedati, ker ni v ameriški zgodovini nič navedeno.

Rojaki ameriški Slovenci!

Znova stopa pred vas Zveza Katoliških Slovencev in vas vabi k naročbi za prihodnje leto 1919. Prvo leto našega delovanja je bilo težko leto in zahtevalo od nas velikih finančnih žrtv in veliko truda.

Tudi nismo mogli vse knjig skonečati o pravem času, kakor bi bili tako radi in kakor smo za trd- no upali da bomo, da bi bilo tako vsi naročniki dobili vse knjige skupaj in sicer že v jeseni.

Vzroka za to ne bomo skrivali. Vedeli smo naprej, da vseh knjig doma v naši tiskarni ni- kakor ne bomo mogli v določenem času skonečati, kajti naša tiskarna je bila še le v povojih in tudi ni- mamo še vseh potrebnih strojev, da bi bili mogli biti kos toliko- mu delu. Zato smo mislili, da nam boče mogoče dati dve knjigi kak- drugi slovenski tiskarni, da nam jih izgotovi. Toda, kakor znano, je cena papirju, delavcev in dru- gih tiskarskih potrebščin poskoči- la za 100 postotkov. Tako so nam pa stroški samo za prvi dve knjigi, za Koledar in za Katekizem, nara- stli na \$1,400. Naročnikov smo do- bili pa 1,500, torej naročniki lahko sami sprevidijo, v kako zagato smo zabredli.

Da smo potem mogli še ostali dve knjigi tatisniti, smo dosegli samo s tem, da smo jih doma ti- skali. Ako bi bili dali te knjige ti- skati zunaj, bi bili morali globoko poseči v žep, kajti nobena druga slovenska tiskarna ne more delati zastoj, ker so to trgovska podjet- ja, med tem ko je naša le dobro- delno podjetje. Zato nam je bilo silno žal, da smo morali naša spreminiti in pustiti naročnike ča-

kati na drugi dve knjigi tako dol- go. Toda, prepričani smo, da nam bodo naši dragi naročniki drage volje odpustili, ko smo jim pove- dali vzrok.

Vendar nas pa vse to finančni in druge težave niso ostrašile, da bi se ne lotili dela še za eno, za drugo leto. In danes stopamo pred vas, dragi nam rojaki, in vas kar najljubneje vabimo k zopetni naročbi Zvezinih knjig, za pristop k Zvezi, oziroma k ponovitvi svo- jega letnega prispevka.

Za prihodnje leto smo odločili sledeči književni dar:

I. Koledar Ave Maria za leto 1919.

2. Slovenski Odr: I. zvezek. — To bode knjižica izvornih sloven- skih iger za naše slovenske odre po Ameriki. Knjižica bode obse- gala vsako leto tri večje igre in si- cer, za predpustno dobo eno, za po velikonoči eno, in za jesensko dobo eno. Poleg tega bode igra za otroke za sklep šolskega leta in kolikor bode le mogoče kak ša- ljiv nastop za kako drugo prilo- ko. S to knjižico mislimo zlasti do- pomoči potrebi izvornih iger za na- še odre. Za prvi zvezek imamo že lepo izbirko izvornih iger, o ka- terih vemo, da se bodo dopadle vsem naselbinam in da jih bodo povsodi radi igrali.

3. Iz življenja za življenje: II. zvezek, bode knjižica povesti, ka- koršen je bil prvi zvezek.

4. Brošurica, kakoršna je bila letošnja "Iz srca do srca."

Naročnina bode kakor letos \$1.00 in poštšina 10c.

Čas za nabiranje naročnikov je določen do 31. maja 1918.

Naše delo je nesebično. Veliko žrtvujemo finančno in moralno. Stane nas veliko truda in skrbi. Vendar vse radi storimo, vse radi žrtvujemo, vsaj gre vse za naše ljudstvo in njega dobro. Ali ne zaslužimo torej pomoči in sode- lovanja vseh zavednih Slovencev in Slovenk cele Amerike? Gotovo!

Zveza Katoliških Slovencev.

62 St. Marks Place New York,

Lahko si optimist, če te ne sre- ča v življenju nobena neprilika.

"Čas je denar," je rekel mož, ki je plačal \$1.50 za popravilo 98c vredne žepne ure.

Zapravljivim mladeničem se ni treba bati, da bodo oškodovani vsled kakega bančnega poloma.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjamo so- rodnikom in znancem žalostno vest, da je dne 8. marca po trime- sečni težki bolezni, previden s sv. zakramenti, v Gospodu zaspal naš nepozabljivi sin

ANTON MEŽNARIČ,

v starosti 14 let in tri mesece. Po- greb se je vršil 10. marca iz hiše žalosti v cerkev sv. Roka in od tam na katoliško pokopališče. Po- kojni je bil iz vasi Bukovšek, fa- ra Brežice; tukaj v La Sallu za- pušča žalujoče stariše, tri brate in štiri sestre, v stari domovini pa dva brata na bojnem polju. Rajni je pripadal k Mladinskemu oddel- ku KSKJ. Srčna hvala vsem, ki so ga obiskali na mrtvaškem odru in so nas tolažili v teh bridkih urah. Srčna hvala stricu Antonu Mež- nariču, ki ga je obiskal na bolni- ški postelji in za darovani venec in kakor tudi krstnima botroma Antonu in Heleni Zorčič za kras- ni venec. Srčna hvala vsem, ki ste spremlili ranjkega do groba. Ti pa nepozabni sin sladko spavaj v tuji zemlji!

Žalujoči ostali: Mihael in Marija Mežnarič, stari- ši; John, Franc, Lojz, Mihael in Jožef, bratje. Ana, Terezija, Ma- rija in Karolina, sestre. Le Salle, dne 22. marca 1918.

Zelo koristne stvari.

Razpošiljam razne suhe rože in druge pripomočke ki so opisani v knjigi "Domači zdravnik". Imam tudi mnogovrstne dišave ki so opisane v kuhinjskih knjigah in se potrebujejo za pripravo oku- snih jedil, razna semena, kakor se- me za solato, peteršilj, fižol, kore- nje, itd. Pišite po cenike. Math Pezdor P. O. Box 1611, New York, N. Y.

ZAHVALA.

Nižje podpisani se na tem me- stu najpričneje in lepo zahva- ljujem vsem tukajšnjim znancem in prijateljem obojega spola za mnogobrojni obisk, trud in požr- valnost ob času dolgotrajne bo- lezni preljubljene soproge, oziro- ma matere

KATARINE ILENIČ.

katera je dne 28. februarja po- dolgi in mučni bolezni v Gospo- du zaspala. Tudi se lepo zahva- ljujem mnogostevilnim darova- cem venec in cvetlic. Ravno ta- ko se lepo zahvaljujem vsem jo- lietskim Slovincem, prijateljem in sorodnikom za njih mnogošte- vilni obisk ob mrtvaškem odru, ležeča dva dni in dve noči v hiši svojega svaka in sestre. Hvala John in Ani Jerman, ker so nas tolažili in nam izražali svoje žalno sočutje. Tudi se lepo zahvalju- jem pogrebnikom in članom dru- štva sv. Jožefa št. 2, K. S. K. J., h kateremu je pokojnica spadala, in članicam Katoliških Boštna- ric za krasen venec in spremstvo k večnemu počitku. Nadalje se prav lepo zahvaljujem vsem mnogoštevilnim udeležencem po- greba in Vam kličemo: Bog Vam stotero poplačaj!

Žalujoči ostali:

John Ilenich, soprog; John Ile- nich, sin; Marija, omožena Plut, hči; Liza, omožena Biffani, hči; Paulina, hči; Josip Plut, zet; Karl Biffani, zet.

Ottawa, Ill., 18. marca 1918.

NAZNANILO.

Iz urada delničarjev K. S. Do- ma štev. 57 Pittsburgh, Pa.

Tem potom naznanjam vsem delničarjem in članom K. S. D., da naj se v polnem številu udeležijo prihodnje glavne seje dne 7. aprila t. l. v K. S. D. Začetek ob 2. uri popoldne.

Ker imamo več važnih stvari na dnevnem redu, ob enem tudi volitve uradnikov za leto 1918, zato- rej je dolžnost vsakega člana, da se te seje zanesljivo udeleži. Pri- dite vsi in si izvolite dobre urad- niki, katerim je mar napredek K. S. D. Ni se treba ozirati na sorod- stvo, ali prijateljstvo, kakor se to žal marsikod vpošteva.

K sklepu pozdravljam vse del- ničarje in člane K. S. D., vse so- rodnike in prijatelje, ter jim vo- ščim vesele velikonočne praznike.

Frank Trempus,

tajnik K. S. D.

(Advertisement 12—13).

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam vsem o- nim, ki so kupili tikete za zlato uro od članov društva "Danica" v Chicago, Ill. da je bila vlečena šte. 914 na seji dne 17. marca. Dobitek je dobil Mr Anton Zupan- čič, član društva "Danica."

Lepa hvala vsem onim, ki ste kupili tikete in pripomogli do le- pega vspeha.

Nad vse pa lepa hvala Mr Math Pogorelcu, ki nam je uro daro- val popolnoma zastoj. Želimo mu, da bi ga Bog ohranil še mno- go, mnogo let v naši sredini dru- štva "Danica" kojega je tudi član. Živel!

Z velespoštovanjem

John Terselich,

tajnik.

(Advertisement.)

Veliko breme.

Velika vprašanja in probleme današnjih dni se žal dandanes skoro pri vsaki hiši krši in zane- marja. Breme, katero nosimo vsak dan zahteva tudi potrebno silo in moč; te moči pa ne moremo imeti, če nismo zdravi. Trinerjevo ame- riško grenko zdravilno vino je dandanes ali času primerno zdra- vilo, ki prekaša vse druge. Zaba- sanost, neprebava, napačenje, glavobol, migrena in želodčne ne- prilike vas ne bodo nikdar nadle- govale, če bodele jemali Trinerjev ameriški Eliksir. To zdravilo izčiš- ča želodec, pospekuje prebavo povrača okus in utrjuje telesno sestavo. Cena \$1.10 V lekarnah. —

Trinerjev Liniment bi morali tudi vedno imeti doma pri rokah ako bolehate vsled revmatizma, nev- ralgijs, hrbtobola, okorelih mi- šic, izpahkov, oteklin itd. Cena 35 in 65c, v lekarnah; po pošti 45 in 75c. — Joseph Triner Company, izdelujoči kemisti, 1333—1343 So. Ashland Ave. Chicago, Ill. (Advertis.)

Veselo Veliko noč

Želiva vsem Slovincem in Sloven- kam posebno pa cenjenim odje- malcem, ki so naju v preteklosti podpirali, ter se priporočava še v prihodnje.

Ivan in Julijana Gottlieb, 1821 W. 22nd St. CHICAGO, ILL.

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ZA- LOSTI" ŠT. 60. K. S. K. J., N. S. PITTSBURGH, PA.

ima svojo redno mesečno sejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko Slovenskem Domu, 57 in Butler St., Pittsburgh, Pa.

Uradniki za leto 1918:

Predsednik: John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.

I. tajnik: Frank Trempus, 4628 Hat- field St., Pittsburgh, Pa.

Zastopnik: Jurij Gerguraš, 5164 But- ler St., Pittsburgh, Pa.

Društ. zdravnik: Dr. C. J. Stybr, 865 Lockhart St., N. S. Pittsburgh.

Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je \$1000., \$500. ali \$250. Naše društvo plačuje vsak dan en dolar, ali \$7.00 bolniške podpore na teden.

Slovenci in Hrvati, kateri še niso pri nobenem društvu, spadajoče v K. S. K. J. se uljudno vabijo pod zastavo zgoraj omenjenega društva.

Za vsa pojasnila se obrnite na zgo- raj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva oglasti pri II. tajniku Frank Golobici, 5212 Natrona alley, Pitts- burgh, Pa., isti dan ko zbolni in ravno tako zopet ko ozdravi.

Tiskovine

stanejo denar in mi vam ga prihranimo, če pišete za na- šo ceno predno naročite pra- vila, uplačilne knjige, papir, kuverte, bolniške liste, itd. AMERIKANSKI SLOVENEK 1006 N. Chicago Street JOLIET, ILLINOIS

Lepa prilika.

Lepa prilika za vse one, ki želi- jo kupiti farne, kajti dandanes so farmarji gospodje, ker lahko vse hitro in dobro prodajo kakor sami hočejo.

Pdpisani imam na prodaj raz- lične obdelane velike in male far- me v različnih krajih in državah. Poleg teh farm imam tudi napro- daj dosti še neobdelane rodovitne zemlje prav po nizki ceni in na la- hke odplačilne obroke.

Kdor želi kaj kupiti, naj se ust- meno ali pismeno pri meni zgla- si; jaz mu bom z veseljem vse na- tančno in resnično pojasnil.

Opomba:

Tudi imam na prodaj po nizki ceni več hiš in lot okoli naše slo- venske cerkve.

Z velespoštovanjem

Martin Leurich,

1900 W. 22. Place

Chicago, Ill.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

SPOMLADANSKI IZPAHKI

so običajno v zvezi z bolečimi, pekočimi in srbečimi občutki na koži, ki uplivaajo zelo neprijetno na bolnika. Včasih se teh izpahkov kar prenašati ne more. Kar pri tem želita, je, da bi vam kmalu odleglo. Vzemite v takih slučajih kako uspešno mazilo. Mi vemo že iz skušnj, da je

Severa's Skin Ointment

(Severovo Mazilo za kožne bo- lezni) izvrstno zdravilo pri takih izpahkih na koži, ker vam hladi kožo in manjša srbenje. Izvrstno mazilo zoper lišaje, kraste, garje, spahke, luskin in razne druge bolezni na koži. Cena 50c. Na prodaj v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO CEDAR RAPIDS, IOWA

Pregled političnih vesti iz stare domovine

SHOD V KOSTANJEVICI

Slovenec, objavlja 15. jan., poročilo o zborovanju v Kostanjevici, v katerem se glasi:

Prvi je govoril poslanec dr. Pogacnik, ki je rekel: "Dolgo je bilo onemogočeno delovanje v parlamentu, pa tudi javni shodi so bili nemogoči. Narodi niso mogli priti do besede. Kriva je temu staraška ureditev države. Demokracija mora zmagati. Nikdar ne smejo grofije odločevati v vojni in o miru. Mi Slovenci smo že imeli svojo državo. Državo so nam uničili in nas razcepili, toda uničiti nas niso mogli. Z drugimi Jugoslovani smo en narod, razdeljeni na umeten način na razne dežele in državne polovice, da bi nas lažje tlačili Nemci in Madžari. Notranjih mej med jugoslovanskimi dialekti ni. Vi tu blizu hrvaške meje najbolje veste to. Mi vsi zahtevamo skupno svobodo v samostojni državi, kjer nas ne bodo tlačili tujci. V tej zahtevi mora biti složen ves narod."

Poslanec Hladnik je govoril o ekonomskih vprašanjih.

Iz publike je govoril g. Kapš in rekel: "Bodimo složni! Edinstvo naj vlada med Jugoslovani zlasti v tem času. Složno braniti svojo lepo zemljo in naše bogato morje. Jadran je naš. Nemci, Madžari in Italijani ga nam hočejo po krivici odvzeti. Ali ne stanuje že od nekdaj Jugoslovanci? Složni moramo biti tudi mi v dolini Krke, da dosežemo svoj cilj."

Na shodu je bilo soglasno sprejeta resolucija za jugoslovansko uedinjenje in mir.

Sličen shod se je vršil tudi v Senožečah.

SHOD V VIPAVI

Slovenec objavlja 14. jan., resolucija, ki je bila sprejeta na shodu v Vipavi dne 6. januarja. V resoluciji se odobrava osnivanje Jugoslovanskega kluba in "radošno se pridružuje majski deklaraciji, ki je dala izraz ciljem in težnjam celokupnega Jugoslovanstva. Od kluba zahteva vipavski prebivalstvo odločno in brezobzirno opozicijo, dokler ne bomo dosegli svoje svobode in združene države."

V resoluciji se zahteva, da se ne sklepa "mir grofov," temveč pravičen in trajen mir, in zato se morajo "udeležiti mirovnih pogajanj zastopniki vseh narodov." V resoluciji se istotako obsoja delovanje dr. Šušteršiča in tovarišev.

Isti list poroča o shodu, katerega je obdrževal dr. Janković v Kozjem na Štajerskem. Na zboru je govoril dr. Janković o ekonomskih vprašanjih, notarski kandidat A. Koder pa o jugoslovanski deklaraciji.

Zborovalci, ki so prihiteli iz celega okrožja na shod, so soglasno sprejeli resolucijo, v kateri se odobrava delovanje Jug. kluba, in izjavlja, da je majska deklaracija minimalni jugoslovanski program in zahteva mir od naroda do naroda.

IZJAVA SLOVENSkih RUDARJEV

(Slovenski Narod, 12. jan.) — "Kot znameniti dogodek beležimo danes manifestacijo slovenskih rudarjev v Trbovljah za jugoslovansko stvar. Oni so zbrali 2283 podpisov za Jug. deklaracijo. S tem so se pridružili narodni vojski, ki ne bo odstopila od borbe, dokler ne izvojuje svoje svobode."

JUGOSLOVANSKO - ČEŠKA SOLIDARNOST

(Slovenec, 21. jan.) — Mi Jugoslovani bomo šli roko v roko, rami ob rami s Čehi, dokler ne bomo dosegli svojih pravic. Ničesar drugega ne želimo, kakor pravice. Teritorij, na katerem kompaktno stanujejo Slovenci, Hrvati in Srbi, mora biti združen v jugoslovansko državo. Nemškim in italijanskim manjšinam bo zagotovljena avtonomija in to v toliki meri, kakoršno bodo uživale naše manjšine na nemškem in italijanskem ozemlju."

JUGOSLOVANSKI LIST NA DUNAJU

(Bosnische Post, 11. jan.) — "Kakor poroča osješki jugoslovanski list Jug, bodo začeli jugoslovanski poslanci na Dunaju v najkrajšem času izdajati jugoslovanski dnevnik, pisan v nemškem jeziku. List bo zastopal Hrvate, Srbe in Slovence v monarhiji ter bo obveščal avstrijsko

in nemško javnost o jugoslovanskem vprašanju.

ČEŠKO - SLOVANSKI IN JUGOSLOVANSKI KONGRES

(Bosnische Post, 19. jan.) — "Osječki jugoslovanski list Jug govori o sklicanju skupnega kongresa zaupnikov česko-slovaškega in jugoslovanskega naroda v Pragi ali Zagrebu, ki naj bi se bavil s skupnim postopanjem česko-slovaških in jugoslovanskih poslancev po celi monarhiji, s političnimi in ekonomskimi interesi omenjenih narodov in o še ožjim približanjem Čeho-Slovakov in Jugoslovancov."

NEMŠKO RAZBOJNIŠTVO V AVSTRIJI

(Ohzör, 16. jan.) — "Pred kratkem je bilo poročano, da je v Ptuj podlegel ranam, zadobljenim na bojišču, mladi Božidar Grahor iz splošne znane zagrebske rodovine. Kakor pa javlja večeršnja Hrvatska Država, ni to točno, kajti mladi Grahor je postal žrtev zločinškega napada od strani nekega Nemca. Na starega leta dan je pokojni Grahor, ki je služil v Ptuj kot inženirski narednik, sedel v neki kavarni ter zapel hrvatsko pesem. To pa ni bilo prav dvema Nemcem iz Ptuja, ki sta ga napadla z besedami, in mu zabrusila med drugim tudi v obraz: "Du kroatischer Hund!" Kmalu zatem mu je pognal eden od njiju, geometer Eisenbrunner, iz samokresa kroglo v trebuh, tako da je Grahor umrl v kratkem času. Nemci v Ptuj so se vsekar trudili, da bi potegnili morilec iz škrincev, češ, da je bil pijan in da je nespretno ravnal s samokresom, toda jasno je, da je čisto nepotrebno priti na starega leta dan s samokresom v kavarno. Morilec so aretirali, toda pozneje ga izpustili na svobodo, Nemci pa se hvalijo, da bo ušel vsaki kazni. Toda tudi Slovenci v Ptuj niso držali rok križem, temveč so o tem dogodku obvestili svoje narodne poslance, ter je upati, da ne bo ostal ta čin nekažnovan."

NARODNA STRANKA IN MAJSKA DEKLARACIJA

Govornik je opisal zgodovino stranke zadnjih let in nje delovanje tekom vojne. "Vtem je bil sklican parlament in prišel je dan majske deklaracije. Narodna stranka je takoj spoznala veličino te izjave in storila s svoje strani vse, da organizira narod v edinstveno falango bojevnikov za lide našega narodnega zedinjenja. Priredila je po celi Štajerski celo vrsto zaupnih sestankov. Ko je zagovarjala vlada proti naši majski deklaraciji avtonomijo kronovin, je narodna stranka odgovorila takoj s protestom.

Odbila je tudi načrte o personalni avtonomiji, javno povdarjala je neustrašeno in vstrajno, da hoče imeti jugoslovanski narod svoje deželo in svojo samostojno državo. Siti smo nasilja, nečema neznanih koncev, hočemo zedinjenje in svobodo. (Burno odobravanje.) Odmev jugoslovanske ideje prodira vedno dalje. Meseca septembra se je izjavil za majsko deklaracijo ljubljanski škof in vse stranke. Naša stranka je z vsvo svojo moralno silo podpirala Jugoslovanski klub. Stranke so pozabile na svoje prejšnje spore in stoje sedaj kot en mož za svojo parlamentarno delegacijo. Uvideli smo, da je treba za borbo za našo jugoslovansko idejo organizirati "edinstveno narodno vojsko." Govornik poroča o svojem delovanju v tem oziru. "Po vsem tem uvidevamo danes, da moramo zediti vse napredne stranke na Slovenskem v eno samo in kot taki tvoriti skupno z ljudsko in drugimi strankami edinstveno vodstvo naše velike nacionalne politike. (Živahno odobravanje.)

Govornik je nato prečital izjave naprednih in narodnih štajerskih politikov in krajevnih organizacij, ki se vsi izražajo za koncentracijo političnega organizma in za skupni narodni organ. "Vsi Slovenci vseh strank smo složni v skupnih vprašanjih in kot celota moramo z vsemi močmi delovati za zedinjenje celokupnega jugoslovanskega naroda. (Burno odobravanje.)

ODGOVORI IN DEBATA O ORGANIZACIJI

Dr. Budisavljević se je zahvalil na pozdravu ter izrazil željo, da bi se skoro realizirala neodoljiva

zahteva nas vseh po zedinjenju našega troimenega naroda. (Burno aplav.)

Poslanec Ribnikar se je izrazil: "Združimo vse svoje moči v predmišljenem in energičnem delu za srečno bodočnost naše Jugoslavije. Ako ostanemo čvrsti in dosledni do konca, potem se bo tudi naša srednja vloga v zborovanju, ponosno vilo svobodna zastava naše zedinjene Jugoslavije." (Navdušeni klici: Živel jugoslovanski Maribor!)

Nato se je razvila živahna debata o organizaciji napredne stranke in o skupnem delovanju vseh strank, ki se bore za jugoslovansko idejo.

Delegat dr. Kramer se je izrazil: "Naš izvrševalni odbor je prepričan, da ni mogoče spojit vseh obstoječih strank v jedno. Potrebna in mogoča je koncentracija strank, ki jednako mislijo in ki morajo šele biti trdna podlaga skupnemu političnemu delovanju celega naroda. Zedinimo napredne stranke na modernem programu, organiziramo stranko, ki že na zunaj kaže globoko vero v boljše in srenejše narodno bodočnost, na znotraj pa se pripravlja za delo v naši novi državi v smislu naprednih in demokratičnih idej. Stranka, ki združuje vse napredne elemente našega naroda, se naj imenuje jugoslovanska in demokratska. (Živahno odobravanje.)

Dr. Rosina govori v istem smislu in povdarja potrebo Narodnega Sveta.

Roblek povdarja, da so kmetje za osnivanje jugoslovanske demokratske stranke.

Debate so se udeležili: Kejžar, Cizelj, Petovar, dr. Visenjak, Sagadin, Vrečko, Oset, Kalan. Kot rezultat debate je predložil poslanec Roblek resolucijo za ustanovitev Jugoslovanske demokratske stranke, a g. Kejžar predlog za ustanovitev Jug. Narodnega Odbora.

Predsednik je dal na glasovanje oba predloga, ki sta bila sprejeta z velikim odobravanjem.

Sprejeta resolucija se glasi:

I. (Cela ta točka konfiscirana, ali kar se more iz celote sklepati, se zahteva v tej točki samostojna jugoslovanska država.)

II. Zborovanje zaupnikov narodne stranke za Štajersko izraža z največjim povdarjanjem svojo zahtevo po miru. Mir je za naš narod mogoče samo, ako bo prišlo pri sklepanju miru do zmage prave volje narodov brez vsake falsifikacije, in pa na podlagi načela o samoodločevanju narodov. Naš narod pričakuje od svetovne vojne svoje zedinjenje in samostojnost.

III. Odločno izjavlja, da naj se vse krajevne napredne politične organizacije zedinijo v eno veliko edinstveno jugoslovansko demokratsko stranko. V njej naj sodelujejo oni elementi vseh razredov, ki odobravajo program edinstvenega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov kot enega samega jugoslovanskega naroda, združenega v samostojni narodni državi, vsi oni, ki hočejo realizirati načelo dolgedne demokracije pri celem urejanju javnega življenja, ki stoje na stališču naprednega razumevanja svetovnih kulturnih problemov in ki hočejo delovati na vseh poljih na društveni ekonomski.

Pozor Slovenci v Chicagu!

Stem se uljudno naznanja cenj. občinstvu v Chicagu in okolici, da bo priredila

Slovenska godba

zopet svojo veliko.

Plesno veselico

v soboto zvečer dne 13. aprila t. l.

v Hoorhorjevi dvorani, Blue Island Ave, in 21. Place

Zatorej uljudno vabimo vse Slovence in Slovenke iz naše naselbine ter bližnje okolice za obilen obisk, kjer boste zopet slišali dosti novih lepih valčkov in drugih komadov.

Začetek ob 7 uri zvečer

Vstopnina 25c za moške; ženske v spremstvu moških proste

Za dobro in točno postrežbo bo vsestransko preskrbljeno. Z velespoštovanjem

IV. Zbor zaupnikov narodne stranke smatra ustanovitev ljudskega tednika Domovine kot nedomestilo za dosežanje krajevnih listov za nujno potrebno, da bo mogoče izpeljati edinstveno strankno organizacijo in da se da ideji jugoslovanske državnosti čim globljeji temelj v najširših masah.

V. Uvažajoč, da je našemu jugoslovanskemu narodu v teh usode polnih časih neobhodno potrebno edinstven narodni izvrševalni organ, se pozivljajo izvrševalni odbori naprednih strank, da stopijo takoj v dogovor z odborom ljudske stranke in z vsemi strankami, ki stoje na stališču edinstva Slovencev, Hrvatov in Srbov in ki vidijo v ideji samoodločevanja pot k samostojni in homogeni narodni državi, z namenom, da se osnuje Jugoslovanski Narodni Odbor kot predstavnik naroda, voditelj borbe za narodno državo in za vse one važne narodne posle, katere priznavajo vse stranke skupnim.

VI. Zbor zaupnikov narodne stranke pozdravlja veličastveni pokret jugoslovanske ideje v hrvatskem in srbskem delu našega edinstvenega naroda.

VII. Veselo pozdravljamo bratsko sodelovanje naše in češke delegacije, zagotavljajoč jo, da se bo naš narod ramo ob ramo boril s češkim narodom na življenje in smrt za boljše in častno bodočnost.

ZAVRŠITEV ZBORA

Sestanek je zaključil predsednik dr. Kukovec, naglašujoč, da je "današnje zborovanje lepa manifestacija naprednih štajerskih Slovencev za politiko narodnega zedinjenja. Sklepi glede osnovanja napredne jugoslovanske demokratske stranke in glede osnovanja jugoslovanske narodnega odbora so epohalne važnosti za naše narodno življenje. Predsednik je trdno prepričan, da se bodo naše napredne vrste združile v celoto, ki bo dala narodu odločnih in večjih delavcev, da se ojači in ufrdi delovanje za realizacijo velike ideje zedinjenja Jugoslavije." (Burno odobravanje.)

Hrana bo zmagała.

V mestu Waukegan, Ill., je bilo že več let prepovedano rediti prašiče doma na jardi. Modri mestni komisariji so pa nedavno to prepoved preklicali z ozirom na sedanjo draginjo mesa.

Zanaprej je zopet dovoljeno waukeganskim meščanom rediti doma tolste ščetinarje, ali se baviti z domačo prašičerejo. Vsak ameriški pridelek pomaga nekaj z zmagi v sedanji svetovni vojni; saj tak opomin smio čitali na pisnih poleg vsakega poštnega pečata: "Food will win the war" (Hrana bo zmagała v vojni). Prav lako je torej mogoče, da bodo šli naši sosedi waukeganski rojaki osobito na Market Str.) proti kajzerju tja enkrat na zimo, ko se prične zopet doba kolon in klobas. Ako bi kedo počil kajzerja s kako dolgo in suho klobaso okoli čela, morda bi ga na ta način za večno pahnili s prestola.

Kupujte Vojno varčevalne znamke!

"HRENOLA" NAJNOVEJŠE GRAMOFONI

ki jih izdeluje edina slovenska tvrdka

FR. HREN & CO.

14 W. Kinzie St., 352 N. State St., Chicago, Ill.

Naši gramofoni igrajo vse rekorde. — Pisite po slovenski cenik. — Išemo zastopnike.

CENA JE \$35.00

Vsak, ki kupi en stroj št. 1918 dobi pristo: "Sinoči sem na vasi bil", "Veseli godec", "Odpri dekle kamrico", "Srečna mladost" plošče. Z naročilom je poslati Money Order, ali gotov denar v priloženem listu.

JOSIP PERKO

SLOVENSKA GOSTILNA

2236 S. Wood Street

Chicago, Illinois

Telefon: Canal 293.

Se priporoča rojakom Slovincem za obilen poset. "Dobra postrežba in dobra pijača", to je moje geslo.

Telefon: Canal 80

Martin Nemanich

SLOVENSKA GOSTILNA IN RESTAVRACIJA

1900 W. 22nd St., vogal So. Lincoln St., Chicago, Ill.

Rojaki Slovenci vedno dobro došli!

Za zaslave, regalije in vse društvene potreščine.

Prva in najstarejša domača tvrdka

F. Kerže Co.

2711 So. Millard Ave. Chicago Ill.

Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastoj.

Ne strašite se!

Vaš denar je varen!

Če tudi je razglašena vojna, se vlada ne bode polastila Vašega denarja, naloženega na banki. Tako izjavlja predsednikova vojna preklamacija. Kar je Vaše, je torej Vaše in ostane Vaše; nihče nima pravice do Vaše lastnine, dokler se Vi zadržite mirno in ne rujete zoper našo državo.

3% obresti na hranilnih ulogah 3%

Obrišite ako nedvignjene, se priprejete h glavnici in se tako zopet obrestujete. Pri nas boste vedno dobro in uljudno postreženi po svojem rojaku.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica Federalnega rezervnega sistema.

Denarja v stari kraj. am sedaj ne svetujemo pošiljati, tudi ne po brezličnem brojavu, ker so razmere preveč nestanovitne. Oudajamo v najem varnostne škrinje po \$3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in listin, kjer je potem isto varno pred ognjem in tatovi.

Poslojce, kjer so naši pradi, je naša lastnina.

Naše banka je depozitni urad za sveto poštno hranilnico, za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

Odpri vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9. dop. do 3. pop.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$360,000.

Junaštvo in zvestoba.

Zgodovinski roman iz časov francoske revolucije.

(Spomini častnika švicarske garde Ludvika XVI.)

Nemško spisal Jos. Spillmann S. J. Poslovenil ***

(Nadaljevanje.)

Pri slovesu sem lahko opazil, da je Reding gospodično Marto, ki je naglo okrevala, s celim srcem ljubil, in da mu je tudi ona ljubezen vračala. Priznal mi je to in rekel, da bi ožeta koj prosil njene roke, ako ne bi nesreča, ki ga je zadela, ta čas ovirala snubitve. Častital sem mu; zakaj srčno dekle se je po moji misli izredno prilagalo mojemu resnemu prijatelju. Tudi gospodična Izabella je bila jako ginjena, ko mi je dala roko v slovo, ter me je z ljubeznjivimi očmi tako toplo pogledala, da sem se res ustrašil. A razlagal sem si vendar vse kot hvaležnost, ki mi je močno segla v srce. Marquis me je imenoval svojega ljubega švicarskega medveda, v čigar nežnem objemu bi bil od bolečin skoro umrl, ko sem ga kot dojenčka nesel po stopnicah. Vsilil mi je svojo zlato žepno uro v spomin ter me ob ločitvi prosil, naj mu ne dam roke, ker ga ob samem spominu na prvo rokovanje še zaboli prsti na nogi. Tako smo se ločili dobre volje kot prijatelji.

Mej tem so od vseh strani dohajala poročila o pomoru in požigu. Dežele Franche-Comté, Macónais, Baulois so bile prizadete; 150 gradov je bilo požganih v malo dneh. Champagne, Dauphiné in Elsaško so preplavile razbojniške čete, poslani iz Pariza, ki so povsod uničevale red in varnost. Nobena pravica, nobena last ni bila več varna. Voditelji revolucije v Parizu so morda nameravali tem potomo pospešiti zasnovanje in oboroženje 'narodne brambre' po vsej Franciji. Tudi v Chartres-u se je zbral tak oddelek, in oblasti so želele, da bi ga mi izvežbali. To pa nam ni bilo po misli, zato je Reding pisal majorju Bachmanu, naj bi nas odpoklical.

Obenem z listom, ki nas je zval v Pariz, sem prejel pismo od Verene. Dobro dekle je pisalo:

"Ljubi Damian!

Ker nam je oče pisal, kako si mu življenje rešil in kako si se v obrambi Bastije hrabro držal, hočem svoj trdni sklep, da Ti ne bom nič več pisala, docela pozabiti in pokopati skupaj z vsemi očitanki, ki si jih zaslužil. A bila sem tako huda na Te, da sem miniaturno sličico, ki Te kaže v lepi uniformi, in žaro z užganimi rožami, ki si mi jo poslal iz Sévres-a, založila v najspodnejši 'ladjlec' svojega predalnika in tako spravila izpred oči. Zdaj pa zopet visi na svojem žeblju v moji sobi, da ga vsako jutro in vsak večer vidim — in včasih tudi čez dan; a čudovito lepe rože iz Sévres-a sem postavila pod podobo Matere Božje Einsiedelske, da bi se tudi ona Tebe spominjala. Seveda molim zate; saj si lahko mislim, da molitve potrebuješ, ker moraš biti vsak dan pripravljen, postaviš svoje življenje v nevarnost.

O Damian! Ali bi ne bilo bolje, da bi vzel slovo od vojske in postal slikar, ko Ti je Francoska kraljica dvornega slikarja ponudila za učitelja? Pri tem bi ne bil v tako veliki nevarnosti. A Ti boš pač mnenja, da oče ne bi nikoli privolil, da bi se jaz s slikarjem poročila? Jaz pa vendar upam, da bi nama ne odrekel blagoslova, in meni je čisto vse eno, ali mi pravi, gospa slikarjeva, ali gospa stotnikova. Preudari to! Jaz sem zavoljo Tebe v groznem strahu in večkrat Te vidim v sanjah, kako se s temi nečloveškimi ljudmi bojiš za življenje, ali kako so Te na kakšno laterno obesili — hu! Tako strašno je, kar se zdaj sliki o Parizu ali pa bere v časniku, ki nam ga Zueriški pot vsak teden prinese. Tudi teta je zdaj namreč častnik naročila, in jaz ji moram skoro več iz časnika brati nego iz pobožnih knjig. Zakaj močno se boji, da ne bi kdaj stalo notri kaj žalostnega ob očetu, ali o Karlu Francu, ali tudi o Tebi; vidi namreč, da Ti je odpustila in Te zelo ljubi. ("Duhovno Pismo," ki so nama bila naredila tako sitnost, je koj sežgala, ko ji je o. Sekundus povedal, da je mojster de Sacy jansenist.)

Kadar berem iz časnika v Parizu, pride tudi Katra gor iz kuhinje

nje poslušat. Da bi slišal njene opazke, ki jih pri tem dela! Če bi ona bila Francoski kralj, bi bila vse 'revolucionarje' do zadnjega že davno 'pobesila' posekala in raztrgala. A streljati ne bi dala nanje; ker to je nevarno, in potepi tudi niso vredni niti enega naboja smodnika. Prosi, da Te lepo pozdravim.

Najprisrčnejše pozdrave pa Ti pošilja Tvoja mati. Zdaj po letu se ji prav dobro godi, in vsak dan sedi par ur na vrtu pri obzidju, kjer jo s teto obiskujeva, da nekaj časa skupaj kramljamo in pletemo ter izpijemo čašico kave, ki nam jo Veronika skuha.

In zdaj ostani zdrav in v božjem varstvu in nikar ne zabi svoje zveste

Verene Keyser.

P. S. Boter, ki je bil pravkar pri nas, Te tudi pozdravlja. Zdi se mi, da ga nekaj skrbi; bržkone, ker tistega mnogege denarja iz Francoske več ne prejema. Vendar še zmerom upa, da bo kralj te 'kanalje' kmalu strahoval. Piši kmalu."

Vesel radi Vereninega odpuščanja sem se vrnil v Pariz. Velike reči so se bile mej tem zgodile v 'Narodnem Zboru'. V slavni noči od 4. avgusta se je bilo plemstvo odpovedalo fevdnim pravicam, duhovščina pa desetini; cehi so bili razpuščeni, prodajnost uradnih služb odpravljena, slehernemu zanjamo enakovredno obdajenje in po sposobnosti dostop k vsem službam. Plemstvo je potemtakem bilo odpravljeno, duhovščina od države plačana, zato pa tudi njeni samovolji predana. Potem je sledil 27. avgusta proglašanje 'človekovih pravic,' ki naj bi tvorile temelj ustavi. ('Človekove pravice,' kakor so bile proglašene gori navedenega dne, obsegajo poleg resnice in pravice tudi mnogo napačnega, krivičnega, zmedenega in nejasnega. Onih 27 pravic (dolžnosti so pozabili) je pravi izraz liberalizma z vso njegovo zmedo pojmov.)

Radovanje je vladalo v Parizu, kakor bi bila napočila zlata doba. Sicer docela pametni ljudje so se na javni česti objemali, mej tem ko so jim tekale solze veselja. "Zdaj bo vse dobro," so si pravili. "Zdaj smo vsi svobodni in enakopravni bratje! Naš kralj je naš prvi uradnik in glava srečnega naroda. Obžalovanja vredni umori, ki so se tu in drugod zgodili, požigi gradov in podobni izgrede se ob začetku velikih prevratov skoro ne morejo zaprečiti. A zdaj je svoboda zmagala; zdaj prične v miru in varnosti zlata doba za celi narod bratov!"

Tako je zvenelo z vseh strani na ušesa, in tudi jaz sem bil mlad in vročega srea. Kaj čuda, da je splošno navdušenje tudi mene prešinilo, ko je razvnelo celo toliko resnih in prevdanih mož daleč naokoli! O čemer sem bil sanjal, ko sva s Salisom govorila, se je zdelo, da se zdaj dopolnjuje. Pismo od Salisa, ki sem ga dobil ob svojem povratku v Pariz, je obsegalo samo navdušene hvalospeve na zmago svobode. Tudi cela vrsta drugih pesnikov in nebroj govornikov so brezmejno slavili novo dobo sreče in svobode. Naravno torej, daje tudi mene potegnili s sabo splošni vrtnec radovanja.

Iz naše vojašnice v Courbevoie sem se podal k velikemu sodniku, ki sem mu hotel pripovedovati naše doživljaje v Etampes-u ter obenem pozvedeti, niso li prišla kakšna pisma iz domovine. Mej potom pa so me pregovorili nekateri častniki-prijatelji, da bi z njimi obiskal 'grotte Flamande' v Palais Royal-u, kjer bi izpili steklenico vina na svobodo in srečo narodov.

Tega žarišča vse Pariške zabave nisem več videl izza one noči, ko so me bili zoper mojo voljo zavlekli tja. Takrat je bil ogromni dvor od treh strani zajet od kril in arkad velikanske palače, torišče divjajoče razbrzdane drhali; pijani vojaki, raztrgana sodrga s ceste, umazane ribičke so zdelavali ko zblazneli razuzdanci. Danes pa se je nekevečno nakičenih dam in po modri oblečenih gospod. dostojan-

stveno šetalo pod poslopjem palače in pod drevesnimi avobi, razporejenimi krog cirkusa sredi dvorane. Povsod svetle barve, kakor je moda hotela; ne samo gospe v rožnatih in lilastih, morskorenih in pisano-progastih oblekah, ampak tudi gospodje v sinjih in karmezinastih in vinske barve jopičih s širokimi zasleci in velikanskimi gumbi. Kaj pa šele frizure gospod! Naravnost nepopisne po raznovrstnosti in čudovitosti oblik! In vsi so kramljali in se smehljali in pozdravljali in z gibčno vljudnostjo Parizanov eden mimo drugega hiteli — ne, bolj ljubeznjivega in srečnega ljudstva, ko ti lahkoživi Parizani, nikoli nisem videl! In z vseh usten so se prožile besede: svoboda, enakost, bratstvo, ustava, človekove pravice. — Že sama pot skozi to nakičeno in veselo razigrano množico je vplivala name kakor pravi opoj.

(Dalje prihodnjik.)

Nekateri ljudje ti stavijo vprašanje zaradi informacije, drugi pa zaradi prepira.

Za smeh in kratek čas.

Nemogoče.

Mica: "Lej ju no — spet sta skupaj. Kdaj se bosta neki že vzela?"

Francea: "Nikoli!"

Mica: "Kako to, da ne?"

Francea: "On ima dolgove, ona pa denar. Ona ga noče vzeti dokler ne bo dolgovi poplačani, on jih pa ne more prej plačati, dokler ga ona ne vzame."

PRIJATELJU V ALBUM.

Solnce ko marca
Pomlad naznanja,
Slehera stvarca
Vstaja iz spanja.

Solnce milo
Znanim med svetom,
Greje tud' žilo
Našim poetom.

Solnce pomladno
Vse pesimiste,
Drami navadno
Č'lo humoriste.

Nič se ne čudi,
"Šviga da šviga,"
Zglasil se tudi,
Peter je Zgaga.

"Firbee" ga mika
Menda in tare,
Kje da potika,
Majk se Cegare?

Znano ni Zgagi
Bilo čez zimo,
Da se v Chicagi
Resno držimo.

Zgaga pa piše
Le o pečlarjih;
Zida jim hiše,
Tam v klobarjih.

Poleg se tega,
Kuharec lonce
Liže — in bega
Špele, Polonce.

Vse, kar poznamo,
Svojo ima "gusto." —
Delaš reklamo —
Toda žal, pusto.

Mike C.

NAZVANILLO IN ZAHVALA.

Najprisrčnejše se zahvaljujem tem potom društvom, ki so se me spomnili v moji bedi ter mi priiskočili z denarno podporo na pomoč. Prejel sem od naslednjih društev K. S. K. Jednote denarne prispevke:

Št. 1.	\$4.71	Št. 94.	\$5.00
" 4.	3.45	" 98.	2.00
" 5.	3.00	" 103.	5.00
" 11.	3.00	" 110.	2.00
" 12.	5.65	" 111.	2.50
" 40.	5.00	" 112.	3.00
" 44.	3.80	" 119.	3.00
" 46.	3.00	" 120.	4.75
" 52.	1.29	" 121.	2.45
" 53.	4.55	" 134.	1.25
" 54.	3.20	" 135.	3.20
" 55.	4.45	" 143.	2.00
" 60.	2.00	" 150.	6.00
" 73.	1.00	" 153.	5.00
" 77.	3.60	" 157.	5.00
" 78.	2.00	" 158.	3.35
" 83.	3.00	" 160.	2.00
" 90.	3.60	" 162.	3.65

Še enkrat srčna hvala! Bog vam stotero povrni!

John Schneider, P. O. Box 13,
Muskegon Heights, Mich., dne
19. marca 1918.

(Advertisement.)

šopiri se preved s samim seboj; dosti je še drugih, ki so ravno tako majhni kakor ti.

Pri ločitvi zakona je najslabša posledica ta, da ji sledita dve poroki.

TELEFON CANAL 6027

Frank Grill's Dairy

Prva slovensko-hrvaška
MLEKARNA

1818 W. 22nd Street

Chicago, Illinois.

Se priporoča slovenskim in hrvaškim gospodinjam
slovenske čikaške naselbine.

Mleko razvažam strankam po hišah točno vsak dan.
Z veseloštopovajem Frank Grill, slovensko-hrvaški mlekar

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lične izdelana pisma, kvarte, vabila in vstopnice za veselice, ali kako druge tiskovine, obrabite se na največje slovensko unijako tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okrasnega dela. Osebite vam priporočamo samo pripravne vplačilne knjižice za članice in članice, izdelane v malem šepnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi samo prikladne Nakaznice za blagajnik za izplačevanje bolniških podpore in drugih izdatkov, ter Potbniče. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahke vedne natančen pregled števila članov po okoliših, ali razredih.

Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorce gornjavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

Prva in edina slovenska trgovina
Z OBUVALOM (ČEVLJI)
v Chicago, Ill.

Andrej Ogrin, lastnik
1845 W. 22. St. Chicago.

Se toplo priporoča rojakom Slo-
vencem in bratom Hrvatom. —
Svoji k svojim!

MARIJA SLUCA

1828 W 22nd St.
Chicago, Ill.

Telephone Canal 4728
izkušena in s držav-
nim dovoljenjem
potrjena
BARICA

se ugodno priporoča slo-
venskim in hrvaškim de-
nam in opriskim Slo-
vencem.

Tvrda E. Bachman, inkorp.

ZASTAVE, REGALIJE IN RA-
ZNE DRUŠTVENE POTREB-
ŠČINE.

2107 S. Hamlin Ave., Chicago, Ill.
Telefon: Lawndale 441.

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in čišlanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper draginjo na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji steber in morali smo cene nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vseh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh boleznih jih je devdeset odstotkov povzročenih in spočetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notranjine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brlog zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakršne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno žareče rdeče vino. V zadevi zabasnosti, neprebavnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slabosti, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rade nadlegujejo ženske ob premembni žitja ali rudarje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

prodere vselej v koren boletine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, humbago, otrpelosti gležnjev in drugih, najhitrejša in istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpiranje grla in ust; istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJSE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTAVAH:
GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER CO.

Manufacturing Chemists

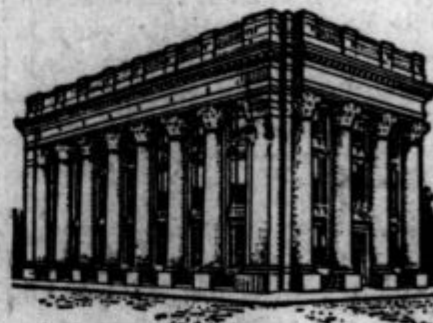
1333-1343 So. Ashland Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena
leta 1857

Nacionalizirana
leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14,000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad \$8,500,000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad \$550,000.00, kar se drži v posebnem zaščitenem skladu.

Nalodite torej Vaše prihranke v

NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JOLLETU.

3%

Narastile obresti so polletno pripisujejo k glavnici, ali pa izplačujejo na hranilne uloge od \$1.00 naprej.

3%

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.

Joliet,

Illinois.

"JUJSKA BANKA".